

Draaiboeken 2012

Inhoud

De werkwijze in concrete stappen	4
JONGleren in het verkeer	5
<i>Concept informatiebrief van gemeenten aan kinderdagverblijven en peuterspeelzalen</i>	6
<i>Bijlage bij informatiebrief van gemeenten aan kinderdagverblijven en peuterspeelzalen</i>	7
Leer in het Verkeer	8
Utrechts VerkeersveiligheidsLabel	10
<i>Bijlage 1: Concept Informatiebrief van gemeenten naar scholen</i>	12
Dode hoeklessen voor basisscholen	13
<i>Bijlage 1: Concept informatiebrief van gemeenten voor basisscholen</i>	14
<i>Bijlage 2: aanvraagformulier uitvoering dode hoekles</i>	15
<i>Bijlage 3: E-mail dode hoekles aan de leerkracht en de directie van de school</i>	16
<i>Bijlage 4: Publiciteit over de dode hoekles (pers en ouders)</i>	17
<i>Bijlage 5: Evaluatieformulieren dode hoekles (concept)</i>	18
Voortgezet Veilig Module A1: Op weg naar school	19
Voortgezet Veilig Module A2: Fietsen voor je Leven	20
<i>Bijlage 2: voorbeeld PR actie met school</i>	22
<i>Bijlage 3: Artikel voor ouders</i>	23
Voortgezet Veilig Module B1: Dode hoek in de klas	25
<i>Bijlage 2: Concept webtekst voor op website gemeente</i>	26
<i>Bijlage 3: Brief aan ouders / verzorgers</i>	27
Voortgezet Veilig Module B2: Echte Vrachtwagen (dode hoek)	28
<i>Bijlage 2: Voorbeeld PR actie met school</i>	30
<i>Bijlage 3: Artikel voor ouders</i>	31
Voortgezet Veilig Module C1: Alcohol, Fiets en gordel	33
<i>Bijlage 2: Concept webtekst voor op website gemeente</i>	34
<i>Bijlage 3: brief aan de ouders</i>	35
Voortgezet Veilig Module D1: Remweg en zichtbaarheid	36
<i>Bijlage 2: Concept webtekst voor op website gemeente</i>	37

<i>Bijlage 3: Brief aan de ouders</i>	38
Voortgezet Veilig Modules D2 en D3: Kruispunt en Maak-je-X-punt	39
<i>Bijlage 2: Concept webtekst voor op website gemeente</i>	40
<i>Bijlage 3: informatiebrief voor ouders, voorafgaand aan de start van de lessen van TeamAlert</i>	41
Voortgezet Veilig Module E1: Power of Control	42
<i>Bijlage 1 alle modules Voortgezet Veilig: Concept Informatiebrief van gemeenten naar scholen</i>	43
Praktijkdag jonge automobilisten	44
<i>Bijlage 1: conceptbrief van gemeenten naar de doelgroep 18-27 jarigen.</i>	45
Leerstraf 49 CC	46
Pilot aanpak bromfietsoverlast	47
Fietsinformatiedag senioren	48
<i>Bijlage: Uitnodigingsbrief</i>	50
Scootmobielcursus	52
<i>Bijlage 1: Standaard uitnodiging</i>	54
<i>Bijlage 2: Aanmeldformulier</i>	55
BROEM	56
<i>Bijlage 1: Voorbeeld uitnodiging aan 65+ senioren</i>	58
<i>Bijlage 2: aanmeldingsformulier.</i>	59
Aanbod op het gebied van voorlichting	60
<i>Landelijke campagnes BoB (alcohol) en Snelheid</i>	60
<i>Landelijke campagne Fietsverlichting.</i>	61
<i>Voorlichtingsacties 30 en 60km gebieden</i>	62

De werkwijze in concrete stappen

(Hoofdstuk 4 uit het werkplan)

Wat moet een gemeente precies doen om verkeerseducatieprojecten uit de ROV-catalogus te bestellen? En wat kan de gemeente van het ROV-Utrecht verwachten? In dit hoofdstuk geven we hiervoor een concreet stappenplan.

1. Integraal uitvoeringsplan verkeersveiligheid

In het verkeersveiligheidsconvenant ('Provincie Utrecht Verkeersveiligger') zijn de belangrijkste afspraken tussen gemeenten en Provincie/ROV-Utrecht vastgelegd. De belangrijkste voorwaarde om als gemeente in aanmerking te komen voor projecten en producten uit de ROV-catalogus is, dat verkeerseducatie is opgenomen in een gemeentelijk 'integraal uitvoeringsplan verkeersveiligheid'. Dat is dus de eerste stap die van gemeenten gevraagd wordt. In dit integraal uitvoeringsplan verkeersveiligheid geeft de gemeente aan welke prioriteiten zij stellen en op welke doelgroepen het gemeentelijke beleid voornamelijk gericht is. In bijlage 3 bij het verkeersveiligheidsconvenant is een mogelijke opbouw voor het gevraagde plan gegeven. Het 'Convenant Provincie Utrecht Verkeersveiligger' is ook als pdf-bestand te downloaden via www.rov-utrecht.nl.

2. Keuze uit projecten

In dit werkplan is volstaan met een summier overzicht van de projecten die het ROV-Utrecht aanbiedt. Veel meer informatie over alle verkeerseducatieprojecten is te vinden op www.rov-utrecht.nl (onder het tabblad 'educatie'). Op basis daarvan kan een gemeente een goede indruk krijgen welke projecten uit de ROV-catalogus het beste aansluiten bij de gemeentelijke doelstellingen.

3. Wie doet wat: het draaiboek

In het verkeersveiligheidsconvenant is afgesproken dat het ROV-Utrecht zorgt voor het aanbod van projecten, maar dat de praktische uitvoering van de projecten door gemeenten geregeld wordt. Maar wat betekent dat precies? Het ROV-Utrecht heeft dat voor alle projecten precies beschreven in draaiboeken. De draaiboeken geven niet alleen aan wie wat doet en wanneer, maar bevatten ook allerlei praktische hulpmiddelen zoals voorbeeldbrieven en standaard aanmeldingsformulieren. De draaiboeken zorgen ervoor dat niemand voor een tweede keer het wiel hoeft uit te vinden. Ook de draaiboeken zijn te vinden op www.rov-utrecht.nl. Via de inhoudsopgave kom je gemakkelijk bij het specifieke draaiboek waar je naar op zoek bent.

4. Aanmelding projecten

Omdat gemeenten ook zelf een verantwoordelijkheid hebben bij de uitvoering van projecten, kunnen alleen gemeenten projecten aanmelden. Voor een specifiek project kunnen gemeenten contact opnemen met de projectleider die verantwoordelijk is voor dat project (zie bijlage 1). Gemeenten die verschillende projecten willen afnemen, kunnen beter contact opnemen met hun accountmanager bij het ROV-Utrecht (deze zijn ook in bijlage 1 opgenomen).

5. De actuele stand van zaken

Het ROV-Utrecht besteedt de projecten centraal aan en fungeert daarom ook als opdrachtgever voor de aanbieders van verkeerseducatieprojecten. Om gemeenten op de hoogte te houden van de voortgang, wordt een praktische tool ontwikkeld waarin de stand van zaken bijgehouden wordt: wat is er in concreto al gebeurd, bijvoorbeeld: welke lessen zijn gegeven en op welke scholen? Gedurende het jaar kan dan eenvoudig bijgehouden worden of de gemeentelijke doelstellingen op het gebied van verkeerseducatie ook daadwerkelijk worden gehaald. Deze tool zal begin 2012 via de website van het ROV-Utrecht ter beschikking komen.

We gaan ervan uit de nieuwe werkwijze – na misschien een zekere gewenningsperiode – zal leiden tot een efficiënte en effectieve samenwerking met alle gemeenten die het verkeersveiligheidsconvenant hebben getekend. Samen met gemeenten en andere betrokken partijen hopen wij met onze projecten de verkeersveiligheid in de provincie te vergroten.

JONGleren in het verkeer

JONGleren in het verkeer is een educatief programma dat is gericht op kinderen van nul tot vier jaar én hun ouders. De kern van dit programma bestaat uit verkeersthema's voor de kinderen en een informatiebijeenkomst voor de ouders. Daarom heen zijn tal van aanvullende activiteiten mogelijk. De instellingen krijgen éénmalig de begeleiding van de leidsters en begeleiding van de informatiebijeenkomst. Daarnaast krijgen ze de materialenkist. De instellingen tekenen een overeenkomst waarin staat dat zij de verkeersthema's inclusief de informatiebijeenkomst minimaal een keer in de twee jaar herhalen. Contactpersoon ROV-Utrecht: Jacqueline v/d Spek

N.B. de weekplanning is indicatief. Het aantal weken geeft globaal de doorloop van het project aan.

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV-Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager (gemeente of ROV-Utrecht)
September		Gemeente geeft in het verkeersveiligheidsplan aan of zij dit product wil afnemen.	Gemeente
Week 0 acquisitie	Uitvoerder, gemeente	De gemeente stuurt een brief en/of een mail aan de lokale kinderdagverblijven en peuterspeelzalen. De gemeente geeft door aan de uitvoerder welke instellingen willen meedoen. De gemeente vraagt binnen twee weken te reageren.	Gemeente
Week 1	uitvoerder	De uitvoerder maakt een afspraak met een instelling om langs te gaan: - uitleg geven over het project; - kist presenteren; - afspraken maken over begeleiding; - bespreken voorwaarden voor deelname; - plannen van een informatiebijeenkomst voor ouders; - uitgeven van de Jongleren Map en de dvd kinderen hebben eigen spelregels.	ROV-Utrecht
	uitvoerder	Opstellen van de overeenkomsten tot deelname in vast sjabloon en deze mailen naar ROV-Utrecht.	ROV-Utrecht
	ROV-Utrecht	Verzenden overeenkomsten in 2-voud naar deelnemende KDV/PSZ na ontvangst van Eduniek.	ROV-Utrecht
	uitvoerder	Verzorgen van een informatie/begeleidingsbijeenkomst voor leidsters. De instelling ontvangt na de bijeenkomst de PowerPoint presentatie en een evaluatieformulier.	ROV-Utrecht
	uitvoerder	Leidsters informeren over het (zelf) verzenden van schriftelijke uitnodigingen voor de ouder informatiebijeenkomst en de leidsters aangeven dat een blijvende attentie op de ouder bijeenkomst noodzakelijk is.	ROV-Utrecht
	gemeente	Verzenden projectkist naar deelnemende KDV/PSZ, gemiddeld één week voor start project.	gemeente
	uitvoerder	Uitvoering project	ROV-Utrecht
	uitvoerder	Verzorgen van een informatiebijeenkomst voor ouders (de ouders ontvangen tijdens de bijeenkomst één ouderbrochure en één groeiwijzer).	ROV-Utrecht
	uitvoerder	Uitvoeren van een projectevaluatie.	ROV-Utrecht
Week 52	Uitvoerder/ROV-Utrecht	Eind-evaluatie en financiële afronding	

Concept informatiebrief van gemeenten aan kinderdagverblijven en peuterspeelzalen

Onderwerp: JONGleren in het verkeer

Geachte mevrouw, meneer

Met deze brief wil ik u informeren over het project JONGleren in het verkeer. De gemeente ..... vindt het belangrijk dat ook op kinderdagverblijven en peuterspeelzalen aandacht is voor verkeerseducatie. Met JONGleren in het verkeer wil de gemeente ....bovendien de ouders, opvoeders of verzorgers bewust maken van hun rol als verkeersopvoeder. Ouders kunnen namelijk hun jonge kinderen een stevige basis meegeven door regelmatig onderweg te praten over wat er gebeurt op straat en door zelf consequent het goede voorbeeld te geven. Het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Utrecht (ROV-Utrecht) heeft dit programma ontwikkeld.

Doelgroep

Kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, voorscholen en de ouders

Doel

- Jonge kinderen leren om te gaan met verschillende verkeerssituaties.
- Ouders bewust maken van hun rol in de verkeersopvoeding.

Educatief programma

De projectkist JONGleren in het verkeer bevat materialen (verkeersmaterialen, prentenboeken en speelgoed) waarmee instellingen voor kinderen tot 4 jaar gedurende drie weken in de groep kunnen werken aan het thema verkeer. De themaweken starten met een bijeenkomst voor pedagogische medewerkers over JONGleren in het verkeer.

Tijdens of na afloop van de themaweken vindt er een ouderbijeenkomst plaats. Tijdens deze bijeenkomst wordt veel gebruik gemaakt van beeldmateriaal over de volgende thema's:

- Kinderen verantwoord en veilig meenemen in het verkeer.
- Verkeersopvoeding.

Goed om te weten:

- JONGleren in het verkeer sluit goed aan bij de meeste voor- en voorschoolse programma's.
- De instelling ontvangt begeleiding bij de invoering van dit thema.
- Er zijn geen kosten verbonden aan dit project. De voorwaarden zijn:
  1. Het project wordt uitgevoerd in combinatie met een ouderbijeenkomst.
  2. Het project wordt opgenomen in het beleidsplan van de instelling en elke 2 jaar wordt het project herhaald.

Graag vernemen wij van u zo spoedig mogelijk of u geïnteresseerd bent in het project. We vragen u daartoe een mail te sturen naar het volgende adres:.....@..... en tegelijkertijd cc naar info.rov@rov-utrecht.nl. met uw contactgegevens. Of met de post naar: .....

Vragen?

Voor vragen of meer informatie over het materiaal en de ouderbijeenkomst kunt u contact opnemen met: Eduniek, Renate Meyer, 0346-219777, r.meyer@eduniek.nl. Op de website van het ROV-Utrecht www.ROV-Utrecht.nl is ook meer informatie te vinden over JONGleren in het verkeer.

Met vriendelijke groet,

Bijlage bij informatiebrief van gemeenten aan kinderdagverblijven en peuterspeelzalen

JONGleren in het verkeer

De verkeersopvoeding begint al in de buggy en op het fietszitje. Ongemerkt nemen baby's en peuters al veel in zich op, over hoe het er in het verkeer aan toe gaat en hoe je je op straat gedraagt. Jong beginnen met verkeersopvoeding: dat is de centrale boodschap van JONGleren in het verkeer.

Doelgroep

Kinderdagverblijven, peuterspeelzalen, voorscholen en de ouders

Doel

- Jonge kinderen leren om te gaan met verschillende verkeerssituaties.
- Ouders bewust maken van hun rol in de verkeersopvoeding.

Duur

3 weken.

Beschrijving

Het programma JONGleren in het verkeer bevat praktisch materiaal waarmee peuterspeelzalen en kinderdagverblijven gedurende drie weken kunnen werken met het thema verkeer. De themaweken starten met een bijeenkomst voor pedagogische medewerkers over JONGleren in het verkeer. Tijdens of na de themaweken organiseert u een ouderbijeenkomst met een onderwijsadviseur van Eduniek. Tijdens deze bijeenkomst vertonen we onder meer een DVD die ouders laat ervaren wat een kind ziet op straat. JONGleren in het verkeer is ontwikkeld door het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Utrecht (ROV-Utrecht).

Hoe gaat het in zijn werk?

Na aanmelding voor dit project plant u met Eduniek de volgende afspraken:

- De datum waarop het project start op uw kinderdagverblijf/peuterspeelzaal
- De datum van de workshop/training op locatie door een onderwijsadviseur voor pedagogische medewerkers van het kinderdagverblijf of de peuterspeelzaal.
- De datum van de ouderbijeenkomst door een onderwijsadviseur.

Materialen

U ontvangt de volgende materialen:

- Kist met verkeersmaterialen, prentenboeken en speelgoed voor peuters.
- DVD voor ouderbijeenkomst.
- Programma ouderbijeenkomst.

Goed om te weten:

- JONGleren in het verkeer sluit goed aan bij de meeste voor- en voorschoolse programma's.
- De instelling ontvangt begeleiding bij de invoering van dit thema.
- Er zijn geen kosten verbonden aan dit project. De voorwaarden zijn:
  3. Het project wordt uitgevoerd in combinatie met een ouderbijeenkomst.
  4. Het project wordt opgenomen in het beleidsplan van de instelling en elke 2 jaar wordt het project herhaald.

Meer weten?

Neem voor meer informatie contact op met onderwijsadviesbureau Eduniek, Renate Meyer, 0346-219777, r.meyer@eduniek.nl. Op de website van het ROV-Utrecht www.ROV-Utrecht.nl is ook meer informatie te vinden over JONGleren in het verkeer.

Leer in het Verkeer

Leer in het Verkeer is een relatief nieuw verkeerseducatieprogramma voor kinderen van 0 tot 6 jaar. Het ROV-Utrecht wil dit programma naast JONGleren gaan aanbieden aan kinderdagverblijven en peuterspeelzalen, zodat de instellingen zelf een keuze kunnen maken. De beide programma's leggen andere accenten: JONGleren richt zich nadrukkelijk op de ouders. Leer in het verkeer bevat veel leer- en spelmateriaal voor de kinderen, met activiteiten voor binnen en buiten. Ook is er een duidelijke link naar de inrichting van de openbare ruimte. Dit vraagt om meer betrokkenheid van gemeenten. Contactpersoon ROV-Utrecht: Jacqueline v/d Spek

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV-Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager (gemeente of ROV-Utrecht)
September	Gemeente	Gemeente geeft in het verkeersveiligheidsplan aan of zij dit product willen afnemen.	Gemeente
Week 0 acquisitie	gemeente	Nadat een gemeente heeft aangegeven met de pilot mee te willen doen, gaat de gemeente kinderdagverblijven en peuterspeelzalen per post en/of via de mail aanschrijven of ze mee willen doen (brief met folder). De gemeente vraagt binnen twee weken te reageren.	Gemeente
Week 1	Gemeente, uitvoerder, afnemer, ROV-Utrecht	Zodra bekend is wie er meedoen bekijkt de gemeente samen met de uitvoerder in de schoolomgeving (en degene die Leer in het Verkeer ontwikkeld heeft) welke tegels of borden kunnen worden toegepast. Vervolgens bepalen de gemeente, de uitvoerder, de afnemer en ROV-Utrecht op welke termijn de lespakketten geïmplementeerd worden. De volgende punten bespreken met de afnemer: - afspraken maken over (evt.) begeleiding; - bespreken voorwaarden voor deelname; - plannen van een informatiebijeenkomst voor ouders - afspraken maken over het uitgeven van de materialen. - overeenkomst tot deelname	ROV-Utrecht
	Gemeente	Persbericht schrijven en versturen.	Gemeente
	uitvoerder	Opstellen van de overeenkomsten tot deelname in vast sjabloon	ROV-Utrecht
	Gemeente	Plaatsen van tegels en/of borden in omgeving kinderdagverblijf	Gemeente
	ROV-Utrecht	Verzenden overeenkomsten in 2-voud naar deelnemende KDV/PSZ na ontvangst van uitvoerder	ROV-Utrecht
	uitvoerder	Verzorgen van een informatie/begeleidingsbijeenkomst voor leidsters. Het KDV/PSZ ontvangt na de bijeenkomst de PowerPoint presentatie en een evaluatieformulier (indien van toepassing)	ROV-Utrecht
	uitvoerder	Leidsters informeren over het (zelf) verzenden van schriftelijke uitnodigingen voor de ouderinformatiebijeenkomst en de leidsters aangeven dat een blijvende attentie op de ouder	ROV-Utrecht

Leer in het Verkeer

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV-Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager (gemeente of ROV-Utrecht)
		bijeenkomst noodzakelijk is.	
	Gemeente	Verzenden projectkist naar deelnemende KDV/PSZ, gemiddeld één week voor start project.	gemeente
	Uitvoerder, afnemer	Start en uitvoering project	ROV-Utrecht
	uitvoerder	Verzorgen van een informatiebijeenkomst voor ouders	ROV-Utrecht
	afnemer	Uitlenen van de verkeerstassen aan ouders (het gehele jaar)	ROV-Utrecht
	Uitvoerder, ROV-Utrecht	Eindevaluatie en financiële afronding	ROV-Utrecht

Utrechts VerkeersveiligheidsLabel

Het Utrechts VerkeersveiligheidsLabel (UVL) is het Utrechtse kwaliteitskeurmerk voor basisscholen die - samen met de ouders - verkeerseducatie van de leerlingen en verkeersveiligheid rond de school structureel aanpakken. Scholen die het UVL willen behalen krijgen daarbij ondersteuning door een onderwijsadviseur en praktische hulpmiddelen. Ook andere provincies hebben een verkeersveiligheidslabel. Negen provincies hanteren gelijkwaardige criteria en hetzelfde beeldmerk, dat van SEEF, de verkeersveilige zebra. Contactpersoon ROV-Utrecht: Ingrid Okhuijsen

Planning in 2011/2012 (indicatief)	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, Uitvoerder, ROV-Utrecht)	Wat moet er gebeuren en de kosten per school	Kostendrager
september 2011	Gemeente	De gemeente geeft in het verkeersveiligheidsplan aan hoeveel extra UVL-scholen zij wil realiseren en geeft aan welke basisscholen daarin mogelijk geïnteresseerd zijn.	
Doorlopend	Gemeente	De gemeente ondersteunt de scholen bij het UVL, bijvoorbeeld door een verkeerswerkgroep in te stellen, structureel budget voor ondersteuning voor een veilige schoolomgeving en maatregelen passend bij het UVL te realiseren en praktische ondersteuning te geven bij onder andere het praktisch verkeersexamen (zie het UVL-convenant van gemeenten en ROV-Utrecht).	Gemeente
Week 0 2012	ROV-Utrecht	Indien gewenst een startoverleg van het ROV-Utrecht met de gemeente.	
Week 0 acquisitie	Gemeente	De gemeente stuurt basisscholen de UVL-folder (http://www.rov-utrecht.nl/bestanden/uvl/folder-uvl-incl-wijzigingen-okt-2010.pdf) en een toelichtende brief (zie bijlage), organiseert een voorlichtingsbijeenkomst of besteedt aandacht aan het UVL in een ander overleg. De gemeente verstuurt aan het ROV-Utrecht de namen en gegevens van de geïnteresseerde scholen.	Gemeente
Week 1	ROV-Utrecht	Het ROV-Utrecht geeft de UVL-adviseur opdracht om contact op te nemen met de scholen die positief hebben gereageerd op het aanbod van de gemeente.	
Week 2	Uitvoerder	De UVL-adviseur neemt contact op met de scholen, met als doel een afspraak voor de toelichting van het UVL en stuurt een schriftelijke bevestiging van de afspraak.	
Week 3	Uitvoerder	De UVL-adviseur verzorgt de toelichting van het UVL op de school en overhandigt de UVL-folder en het startpakket met daarin o.a. informatie over de lesmethoden voor verkeer, boek Spitsuur rond school en 2 dvd's die kunnen worden gebruikt in de klas of tijdens een ouderavond.	
Week 6	School	Aanmeldingsformulier indienen via uvl@rov-utrecht.nl .	
Week 6	Afnemer	Facultatief: aanmelden van de verkeersouder bij Veilig Verkeer Nederland.	
Week 6	ROV-Utrecht	Verzenden bevestigingsbrief aanmelding.	
Week 6	ROV-Utrecht	Het ROV-Utrecht geeft de naam van de school die start met het UVL door aan de gemeente en geeft de UVL-adviseur opdracht voor het opstellen van het Actieplan UVL en het uitreiken van Verkeerskunsten (boek met praktijklessen).	
Variabel	Uitvoerder/school	Actieplan UVL opstellen en voor goedkeuring naar ROV-Utrecht sturen.	

Utrechts VerkeersveiligheidsLabel voor basisscholen

Planning in 2011/2012 (indicatief)	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, Uitvoerder, ROV-Utrecht)	Wat moet er gebeuren en de kosten per school	Kostendrager
Variabel	ROV-Utrecht	Verzenden bevestigingsbrief goedkeuring Actieplan UVL.	
Variabel	School	Actieplan uitvoeren.	School
Variabel	School	Indien gewenst: aanvragen van een verkeersmethode en/of ANWB Streetwise/kaartjes voor de Utrechtse Verkeerstuin en het Groot VerkeersMysterie spel via uvl@rov-utrecht.nl (moet binnen 2 jaar na goedkeuring van het Actieplan).	
idem of actie	ROV-Utrecht	Opdracht geven voor levering van een verkeersmethode en/of ANWB Streetwise/kaartjes Utrechtse Verkeerstuin vanuit het ROV-Utrecht. Bijkomende kosten zijn voor de gemeente (vergunning, wegafzetting etc.).	ROV-Utrecht/ Gemeente
idem	ROV-Utrecht	UVL-adviseur voert de door de school gewenste onderdelen van het Actieplan uit (bijdrage ouderavond, methodepresentatie, methode-implementatie etc.).	
idem	School	Verzoek voor labelgesprek indienen bij UVL-adviseur.	
idem	Uitvoerder	UVL-adviseur voert het labelgesprek, vult de toetsingslijst en het advies bij het schooldossier in en zet het in Projectplace.	
idem	ROV-Utrecht	Verzenden brief toekenning Label na bespreking in de UVL-commissie.	
idem	School	Organiseren labelfeestje en declareren van de kosten (http://www.rov-utrecht.nl/educatie/4-12-jaar/uvl-nieuw/het-uvl-traject-voor-basisscholen.html). Opvragen materialen bij ROV-Utrecht.	Gemeente
idem	Gemeente	Labeluitreiking door de wethouder, persbericht opstellen en publiceren.	Gemeente
iedere 2 jaar	ROV-Utrecht	UVL-gelabelde scholen krijgen de mogelijkheid om gebruik te maken van Streetwise of de Utrechtse Verkeerstuin (beide indien realiseerbaar). Bijkomende kosten zijn voor de gemeente (vergunning, wegafzetting etc.).	ROV-Utrecht/ Gemeente
iedere 2 jaar	ROV-Utrecht	Het ROV-Utrecht geeft de UVL-adviseur opdracht voor de herijking van scholen.	
idem	Uitvoerder	Afspraak maken voor de herijking en een brief sturen met de aanpak (zie website).	
idem	Uitvoerder	Herijkingsgesprek voeren.	
idem	Uitvoerder	Als herijking akkoord, dan voorstel naar ROV-Utrecht.	
idem	ROV-Utrecht	Verzenden bevestigingsbrief herijking of bespreken in de UVL-commissie.	
idem	ROV-Utrecht	UVL-adviseur opdracht geven voor het uitreiken van het herijkingscertificaat en het geven van een attentie (dit is nu Verkeerskunsten).	
idem	Uitvoerder	Uitreiken herijkingscertificaat.	
Variabel	ROV-Utrecht	Toestemming geven voor het gebruik van het Groot VerkeersMysterie spel (eenmalig).	

Bijlage 1: Concept Informatiebrief van gemeenten naar scholen

Onderwerp: Utrechts VerkeersveiligheidsLabel

Geachte mevrouw, meneer,

Met deze brief wil ik u informeren over het Utrechts VerkeersveiligheidsLabel (UVL). Het UVL is het kwaliteitskeurmerk voor basisscholen die verkeerseducatie van de leerlingen en verkeersveiligheid rond de school structureel aanpakken. Een school die interesse toont voor het Utrechts VerkeersveiligheidsLabel (UVL), krijgt bezoek van een UVL-adviseur. Deze licht het Label toe en bekijkt samen met de school wat er nodig is om het Label te behalen en licht de stappen op weg naar het label toe.

Als u belangstelling heeft voor het UVL, dan kunt u contact opnemen met ....., beleidsmedewerker verkeer en vervoer van de gemeente en contactpersoon voor het thema verkeerseducatie. Deze is te bereiken op telefoonnummer ..... of via email: .... U wordt dan benaderd voor een mondelinge toelichting op het Label. Daarna kunt u beslissen of uw school wil participeren.

Met vriendelijke groet,

Wethouder van de gemeente ...

Dode hoeklessen voor basisscholen

Dode hoeklessen leveren een bijdrage aan de zelfstandige en veilige verkeersdeelname van kinderen. Het ervaren van de dode hoek is een onderdeel van de verkeersopvoeding dat ouders moeilijk zelfstandig kunnen realiseren. Doelstelling van de dode hoeklessen is het overbrengen van de twee landelijke vuistregels wanneer kinderen een vrachtauto tegenkomen: blijf er rechts en ruim achter (1) en houd meer dan drie meter afstand (2). Tijdens de les wordt een vrachtwagen ingezet. Contactpersoon ROV-Utrecht: Ingrid Okhuijsen

Planning in 2011/2012 (indicatief)	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, Uitvoerder, ROV-Utrecht)	Wat moet er moet gebeuren	Kostendrager
september 2011	Gemeente	De gemeente geeft in het verkeersveiligheidsplan aan of zij dode hoeklessen wil realiseren en op welke basisscholen.	
2012	ROV-Utrecht	Indien gewenst een startoverleg van het ROV-Utrecht met de gemeente.	
Week 0 2012 acquisitie	Gemeente/school/ROV-Utrecht	De gemeente stuurt basisscholen een brief met aanvraagformulier voor de dode hoekles (zie bijlage 1). De gemeente verstuurt aan het ROV-Utrecht de namen en gegevens van de geïnteresseerde scholen. Het ROV-Utrecht geeft de rijschool de opdracht om tot uitvoering over te gaan.	Gemeente
...	Gemeente	De gemeente overlegt met de school over een geschikte plek zo dicht mogelijk bij de school om de vrachtauto neer te zetten. Het gaat om een verhard stuk wegdek van circa 20 meter lang en 5 meter breed dat als opstelplaats voor de vrachtwagen kan dienen. De straat of het terrein is afgesloten voor alle verkeer. Indien noodzakelijk vraagt de school een vergunning aan en verleent de gemeente een vergunning aan de school. Als er ten onrechte geen vergunning is aangevraagd door de school of is verstrekt door de gemeente dan kan het onderdeel bij de vrachtwagen van de dode hoekles slechts beperkt doorgang vinden. De gemeente zorgt voor het plaatsen van een afdoende de afzetting en bebording van de straat of het terrein gedurende de gehele dode hoekles.	Gemeente
	Rijschool	De rijschool mailt een brief met de definitieve afspraak voor het geven van de dode hoekles aan de school (zie bijlage 2).	
	Rijschool	De rijschool maakt zo snel mogelijk telefonisch definitieve afspraken met de leerkracht. Bespreekpunten zijn genoemd onder het kopje 'Kunt u ervoor zorgen dat' uit bijlage 2.	
	Rijschool	Uiterlijk drie weken voor de dode hoekles verstuurt de rijschool een herinneringsmail aan de school en een melding van de uitvoering van de les aan de gemeente.	
	Gemeente/school/rijschool	Publiciteit over de dode hoeklessen (bijlage 3).	
	Rijschool	Realiseren van de les.	ROV-Utrecht
	School	Invullen evaluatieformulier.	
	Rijschool	De rijschool brengt het ROV-Utrecht één maal per kwartaal op de hoogte van de voortgang en de evaluatie.	

Bijlage 1: Concept informatiebrief van gemeenten voor basisscholen

Onderwerp: Aanbod dode hoeklessen

Geachte mevrouw, meneer,

De gemeente ... vindt het belangrijk dat ook op basisscholen kinderen goed worden voorbereid op hun zelfstandige verkeersdeelname. Naast goed theoretisch verkeersonderwijs, is praktisch verkeersonderwijs hierbij van groot belang. Omdat gebleken is dat er in de provincie nog steeds relatief veel ongevallen met de dode hoek van vrachtwagens plaatsvinden, bieden wij u dode hoeklessen aan. Het gaat om een les die wordt gegeven met de materialen van Veilig op weg van Veilig Verkeer Nederland/Transport en Logistiek Nederland. (www.veiligopweg.nl). Tijdens deze les leren uw leerlingen twee vuistregels:

1. Ga nooit naast een vrachtwagen staan, maar blijf er rechts en ruim achter!
2. Houd meer dan drie meter afstand, voor en achter de vrachtauto.

De opbouw van de dode hoekles is als volgt:

- Theorieles met een DVD, waarin de gevaren van de dode hoek worden gedemonstreerd;
- Praktijkles bij de vrachtwagen;
- Klassikale afsluiting van de les.

De les duurt in totaal ongeveer 2 uur en 20 minuten. De school bestelt en betaalt zelf het lesmateriaal en zorgt voor een veilige opstelplaats voor de vrachtwagen. Wij overleggen met u over die opstelplaats, misschien zijn een vergunning en wegafzetting noodzakelijk. Voor een optimale uitvoering van de lessen is het namelijk cruciaal dat de leerlingen vrij rond de vrachtwagen kunnen lopen.

Als u belangstelling heeft voor de dode hoeklessen voor groep 7 van uw school, dan kunt u het bijgevoegde aanvraagformulier mailen aan de beleidsmedewerker verkeer en vervoer van de gemeente en contactpersoon voor het thema verkeerseducatie, via het e-mailadres .... Deze is te bereiken op telefoonnummer .... Rijschool ... neemt daarna contact met u op voor het maken van definitieve afspraken voor de les.

Met vriendelijke groet,

Wethouder van de gemeente ...

Bijlage 2: aanvraagformulier uitvoering dode hoekles

Naam school	
Bezoekadres	
Postcode + plaats	
Telefoonnummer	
Contactpersoon vanuit de school	
E-mailadres contactpersoon	
Naam leerkracht(en) groep 7	
Telefoonnummer leerkracht(en) groep 7	
E-mailadres leerkracht groep 7	
Aantal leerlingen groep 7	A .....
	B .....
Twee extra begeleiders tijdens de dode hoekles aanwezig?	Ja/Nee
Leerkracht beschikbaar voor het begeleiden van bij de les met de lesborden met verkeerssituaties?	Ja/Nee
Veilige opstelplaats voor de vrachtwagen in de buurt van de school beschikbaar?	Ja, namelijk.....
Voorkeursdata en dagdelen voor de uitvoering van de dode hoekles	.....dag .... -....- 2012 ochtend/middag
	.....dag .... -....- 2012 ochtend/middag
	.....dag .... -....- 2012 ochtend/middag
	.....dag .... -....- 2012 ochtend/middag
	.....dag .... -....- 2012 ochtend/middag
	.....dag .... -....- 2012 ochtend/middag
Schooltijden	Ochtend van ..... tot .....
	Middag van ..... tot .....
Plaats en datum	
Handtekening directeur	

Op basis van de ingevulde voorkeursdata en dagdelen ontvangt u van ... een aanbod voor de uitvoering van de dode hoekles(sen). Indien noodzakelijk overlegt de rijschool met u over een andere datum. Bij meerdere dode hoeklessen op één school wordt deze altijd op de ochtend en de middag van dezelfde dag gegeven. De les kan alleen in 2012 plaatsvinden en als er voldoende capaciteit beschikbaar is.

Bijlage 3: E-mail dode hoekles aan de leerkracht en de directie van de school

Aan de leerkracht(en) van groep ...
Geachte heer/mevrouw ...

Dode hoekles

Uw school heeft zich via de gemeente ... opgegeven voor de dode hoek les voor leerlingen van groep ... Dit project wordt u aangeboden door de gemeente en wordt uitgevoerd door een rij-instructeur van rijnschool ... Contactpersoon voor deze les is ...

Uit de mogelijke data en dagdelen zoals opgenomen op uw aanmeldformulier, hebben wij gekozen voor dag, datum, dagdeel... De les start om ... precies. Onze rij-instructeur is een half uur eerder aanwezig om de gang van zaken tijdens de les met de leerkracht(en) door te spreken. Tijdens de dode hoek les bezoekt onze rij-instructeur met een vrachtauto de school om de gevaren rond de dode hoek te demonstreren aan de leerlingen. Met behulp van een DVD worden eerst de gevaren in de klas duidelijk gemaakt. De leerlingen maken naar aanleiding van de DVD een quiz met vragen (in totaal duurt dit 45 minuten). Daarna wordt de klas door u verdeeld in 4 subgroepen. Eén subgroep gaat met de begeleiders naar de vrachtwagen, waar de leerlingen zowel binnen in de cabine als buiten rond de vrachtwagen de dode hoek kunnen ervaren (15-20 minuten). De andere 3 groepen blijven in het lokaal en voeren onder uw leiding opdrachten uit aan de hand van 4 lesborden met typen kruispunten (5-10 minuten per bord). De les wordt door de rij-instructeur klassikaal afgesloten (circa 15 minuten). De les duurt in totaal ruim 2 uur. De leerlingen kunnen kaarten mee naar huis krijgen, waardoor de ouders worden geïnformeerd over de dode hoek (dit is facultatief). De school betaalt de kosten van het lesmateriaal. De vrachtwagen en de rij-instructeur worden u aangeboden door de gemeente.

De twee vuistregels die aan de kinderen geleerd worden zijn:

1. Ga nooit naast een vrachtwagen staan, maar blijf er rechts en ruim achter!
2. Houd meer dan drie meter afstand, voor en achter de vrachtauto.

Kunt u ervoor zorgen dat:

- U de poster uit het dode hoekpakket bij voorkeur een week voor de les in de klas heeft hangen.
- U op de dag van de dode hoek les voldoende lesmaterialen voor de theorieles in de klas aanwezig heeft. Het gaat om het Veilig op Weg-lespakket zonder DVD (circa € 3 per 25 leerlingen) en de Veilig op Weg-kaarten voor thuis (circa € 12,50 per 25 leerlingen). Deze materialen zijn te bestellen via <http://www.veiligverkeernederland.nl/webshop>.
- De DVD-speler klaarstaat in het klaslokaal.
- De klas verdeeld is in 4 subgroepen en de kinderen een naamsticker ophebben.
- De leerkracht tijdens de gehele les aanwezig is en de leerlingen begeleidt bij de les met de lesborden met verkeerssituaties. Ter voorbereiding kunt u gebruik maken van de lesinstructie (zie bijlage).
- U regelt welk groepje naar buiten mag.
- U beschikt over minimaal twee extra volwassen begeleiders. Deze zullen de leerlingen bij de praktijkles halen en brengen en bij de vrachtwagen begeleiden. Als er onvoldoende begeleiders aanwezig zijn, dan kan de dode hoekles bij de vrachtwagen geen doorgang vinden. Er vindt geen restitutie plaats van eventuele gemaakte kosten.
- U beschikt over een verhard stuk wegdek van circa 20 meter lang en 5 meter breed of over een terrein dat als opstelplaats van de vrachtwagen kan dienen. Tijdens de dode hoekles bij de vrachtwagen is de weg of het terrein afgesloten voor alle verkeer en afdoende afgezet en bebord. Indien noodzakelijk beschikt u hiervoor over een vergunning van de gemeente. Zorg dat de afzetting ruim voor de aankomst van de vrachtwagen is geplaatst, zodat de weg vrij is. Als u het voorgaande niet heeft geregeld, dan kan het onderdeel bij de vrachtwagen van de dode hoekles slechts beperkt doorgang vinden. De veiligheid van de opstelplaats van de vrachtwagen is doorslaggevend voor de wijze waarop het praktijkgedeelte bij de vrachtwagen kan worden uitgevoerd, zulks ter beoordeling van de rij-instructeur. Er vindt geen restitutie plaats van eventuele gemaakte kosten.

We hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en wensen u en uw leerlingen een leuke en leerzame dode hoekles toe. Voor meer informatie over de opstelplaats van de vrachtwagen en de verkeersprojecten die uw gemeente aanbiedt, kunt u contact opnemen met... of de website www.rov-utrecht.nl raadplegen. Wij nemen binnenkort contact met u op om de afspraken door te nemen.

Bijlage 4: Publiciteit over de dode hoekles (pers en ouders)

Op basisschool ... zijn dode hoeklessen gegeven. Doel van de dode hoeklessen is om kinderen uit groep 7 bewust te maken van de gevaren van de dode hoek. Dit gebeurt door de kinderen theorieles te geven, maar ook door ze te laten oefenen bij een heuse vrachtwagen. Het ervaren van de dode hoek is een onderdeel van de verkeersopvoeding dat ouders moeilijk zelfstandig kunnen realiseren. Tijdens de dode hoeklessen worden de twee vuistregels geleerd aan de kinderen. Wanneer je een vrachtauto tegenkomt: blijf er rechts en ruim achter en houd meer dan drie meter afstand. Hierdoor wordt een bijdrage geleverd aan de veilige en zelfstandige verkeersdeelname van de kinderen.

Bijlage 5: Evaluatieformulieren dode hoekles (concept)

Evaluatieformulier over de dode hoekles(sen) op uw school

Graag binnen 1 week na de les invullen door de leerkracht

Naam van de school: .....

Datum les: .....

Naam gastdocent: .....

1) Was de rij-instructeur goed voorbereid op het geven van de les?

Ja

Nee, want.....

2) Was het verhaal van de rij-instructeur inhoudelijk duidelijk voor de groep?

Ja

Nee, want.....

3) Had de rij-instructeur zijn verhaal voldoende afgestemd op de belevingswereld van de leerlingen, kon hij de aandacht vasthouden?

Ja

Nee,

want.....

4) Was het taalgebruik van de rij-instructeur correct?

Ja

Nee,

want.....

5) Betrok de rij-instructeur de klas actief bij de les door open vragen te stellen?

Ja

Nee

6) Ging de rij-instructeur goed om met vragen/opmerkingen door de leerlingen?

Ja

Nee, want.....

7) Zette de rij-instructeur de juiste vaardigheden in bij situaties met 'lastige' leerlingen?

Ja

nee

Niet van toepassing

Welke opmerkingen/tips heeft u over de opzet of inhoud van de gegeven les:

.....

Algehele waardering voor de les (schaal 1/10): .....

Versturen aan:

ROV-Utrecht

Antwoordnummer 8402

3500 VW Utrecht

Voortgezet Veilig Module A1: Op weg naar school

Op weg naar school van VIA betreft een inventarisatie van school-thuisroutes door de leerlingen zelf, aangestuurd door een eigen leerkracht van de school. VIA ondersteund deze leerkracht op afstand. Gemeente moet vooraf toezeggen de drie belangrijkste knelpunten aan te willen pakken. Contactpersoon ROV-Utrecht: Charlotte Daalderop

N.B. de weekplanning is indicatief. Het aantal weken geeft globaal de doorloop van een project aan.

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV-Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager
September	gemeente	Gemeenten geven aan via verkeersveiligheidsplan of zij modules in het voortgezet onderwijs willen laten uitvoeren	
Week 0 acquisitie	School/Gemeente/ROV-Utrecht	Zo ja, dan stuurt de gemeente een conceptbrief (bijlage1..volgt later) naar alle middelbare scholen binnen de gemeente en deze geven op het Opgave formulier aan de gemeenten aan welke modules zij willen (laten) uitvoeren. Gemeente geeft dit door aan het ROV-Utrecht die de uitvoerders daarvan in kennis stelt	
Week 1	VIA	VIA neemt contact op met betreffende scholen en geeft duidelijk aan wat zij nodig hebben aan faciliteiten om de lessen te kunnen uitvoeren en wat zij bieden.	
...	school	De school bepaalt de uitvoeringsdata en aantal (lessen/groepen/aantallen leerlingen) en benoemt vaste contactpersoon	
	school	School regelt lokaal/ruimte voor de uitvoeringen + begeleider(s) tijdens de uitvoeringsuren	
	afnemer	School informeert docenten/leerlingen en ouders leerlingen	
	VIA	VIA levert de school de eindresultaten en een top 3/5 van belangrijkste knelpunten	
	school/gemeente	School geeft aan gemeente de top 3/5 door	
	gemeente	Gemeente onderzoekt de drie belangrijkste knelpunten en treft maatregelen om de knelpunten op te lossen (VIA kan eventueel de analyse van de knelpunten verzorgen).	gemeente
Week 52	VIA/ROV-Utrecht	Eind-evaluatie en financiële afronding	

Voortgezet Veilig Module A2: Fietsen voor je Leven

N.B. de weekplanning start vanaf het moment waarop bekend wordt welke scholen wat af willen nemen. Bij het aanhouden van de planning is van groot belang in hoeverre de school goed bereikbaar is en of zij op korte termijn in staat zijn om de lessen in hun rooster in te plannen. Uitvoerder: Veilig Verkeer Nederland (VVN) Contactpersoon ROV-Utrecht: Charlotte Daalderop

Planning	Wie komt in actie (gemeente, school, Veilig Verkeer Nederland, ROV-Utrecht)	Wat moet er gebeuren
Half december	gemeente	Gemeenten geven via verkeersveiligheidsplan aan of zij gebruik willen maken van voortgezet veilig.
Week 0 acquisitie	School/Gemeente /ROV-Utrecht	Zo ja, dan stuurt de gemeente een (concept-)brief (bijlage 1) met het beschikbare lesmodulepakket 'Voortgezet Veilig' naar alle middelbare scholen binnen de gemeente en deze geven z.s.m. door aan de contactpersoon van de gemeente welke modules zij wenst af te nemen. De gemeente stelt het ROV-Utrecht daarvan z.s.m. in kennis. Het ROV-Utrecht geeft aan VVN door welke gemeenten Voortgezet Veilig gaan afnemen en voor zover bekend welke scholen deelnemen en welke modules zij willen laten verzorgen. Zodra in een later stadium bekend wordt welke scholen welke module(s) af willen nemen dan wordt dit z.s.m. vanuit gemeente via ROV-Utrecht aan Veilig Verkeer Nederland doorgegeven.
Week 1 (nadat aan V.V.N. is doorgegeven welke scholen wat afnemen)	VVN	VVN neemt contact op met betreffende scholen en geeft duidelijk aan wat zij nodig hebben aan faciliteiten om de lessen te kunnen uitvoeren*
Week 1	VVN/ school	VVN spreekt met scholen uitvoeringsdata en aantal (lessen/groepen/aantallen leerlingen) af en levert een vaste contactpersoon
Week 2	afnemer	School roostert de lessen in op de afgesproken uitvoeringsdata en levert een vaste contactpersoon (ook contactgegevens van conciërge en systeembeheerder)
Week 2	afnemer	School regelt lokaal/ruimte voor de uitvoeringen + begeleider(s) tijdens de uitvoeringsuren
Week 2	VVN	VVN roostert gastdocenten in en eventueel vrachtwagen en andere lesbenodigdheden
Week 3 (wel voorafgaande aan de inzet)	VVN + gemeente	VVN brengt ROV-Utrecht en gemeentelijk vvc'r op de hoogte van de afgesproken uitvoeringsdata en plaatsen en gemeente draagt zorg voor eventuele parkeervergunning voor de vrachtwagen.
2 weken voorafgaande aan de inzet	Afnemer + VVN + gemeente	VVN, school en gemeente zetten pr-berichten uit in lokale media en richting de ouders (zie bijlagen 2 en 3).
Half uur voor	VVN	Gastdocenten zorgen voor inrichting van lokaal/ruimte

Voortgezet Veilig Module A2: Fietsen voor je Leven

uitvoering.		
Tijdens inzet	Veilig Verkeer Nederland/School	Uitvoering van de module door Veilig Verkeer Nederland met toezicht begeleider van de school.
Direct na inzet	VVN	Gastdocenten ruimen lokaal/ruimte op
2 weken na inzet	Gastdocenten/leerlingen/ docenten school	School, leerlingen en gastdocent vullen evaluatie online in.
	VVN	VVN brengt ROV-Utrecht per kwartaal in kennis van de voortgang en de evaluaties
Week 52	VVN/ROV-Utrecht	Eind-evaluatie en financiële afronding

* lokaal met p.c./beamer (te verduisteren).

Bijlage 2: voorbeeld PR actie met school

Bij het verzorgen van een of twee modules op een school worden standaard de voorbeeldartikelen uit bijlage 7 aan de school ter beschikking gesteld voor hun interne communicatie richting ouders en leerkrachten. Voor de externe communicatie stellen we een persbericht beschikbaar dat naar de lokale media gestuurd kan worden. Als de school ervoor kiest om meerdere modules uit het aanbod van ROV-Utrecht door het jaar heen af te nemen dan kan geprobeerd worden op verschillende momenten de lokale pers daarbij te betrekken.

Aanvullend worden de gemeente en het ROV-Utrecht voorafgaand aan de inzet daarvan op de hoogte gebracht. Richting gemeente zal een standaard persbericht beschikbaar worden gesteld welke geplaatst kan worden in het gemeente katern van een lokale krant. Verder krijgt de gemeente de gelegenheid om bij de opstart van de lessen op een school aanwezig te zijn met bijvoorbeeld een wethouder. Als hiervoor wordt gekozen dan kan de gemeente haar contacten met de media gebruiken om lokale pers hiervoor uit te nodigen.

De school en gemeente die media aandacht regelt voor de verkeerslessen geven dit door aan Veilig Verkeer Nederland zodat het bekend is en op elkaar afgestemd kan worden.

Bijlage 3: Artikel voor ouders

Extra aandacht voor verkeersveiligheid leerlingen

Het (schoolnaam) heeft verkeersveiligheid hoog in het vaandel staan. Daarom starten we dit jaar in samenwerking met het ROV-Utrecht en Veilig Verkeer Nederland met het verzorgen van 1/2 verkeersveiligheidslessen. Deze worden op (datum) gevolgd door alle brugklassers. Het is de bedoeling deze lessen elk jaar aan de nieuwe lichte brugklassers aan te bieden.

Film 'fietsen voor je leven'

In een van de lessen krijgen de leerlingen een film te zien waarin zij leeftijdsgenoten volgen in hun dagelijks leven. Daarin komt bijvoorbeeld het fietsen naar school en naar een feestje voor. Het gedrag van de jongeren blijkt daarbij van grote invloed op de kans om bij een ongeluk betrokken te raken. Naar aanleiding van de film ontstaat er een discussie met de klas en tussen de leerlingen onderling over hun verkeersgedrag en wat nou eigenlijk het beste is.

(en/of)

Dode hoek in de praktijk

Verder wordt in een van de lessen de dode hoek van de vrachtwagen behandeld. Naast een stukje theorie gaat het er met name om dat de leerlingen zelf ervaren wat de dode hoek is. Dit wordt gerealiseerd door alle leerlingen zelf op de chauffeursstoel in de vrachtwagen plaats te laten nemen. De gehele les geeft de leerlingen meer inzicht in en begrip van de gevaren die de dode hoek met zich mee brengt. Het komt erop neer eenvoudigweg niet naast of vlak achter de vrachtwagen te gaan staan.

Onze rol en die van u

Ten aanzien van de verkeersveiligheid van uw kind(eren) heeft een aantal partijen een stukje verantwoordelijkheid. Uiteraard zij zelf maar ook wij als school. Daarom verzorgen we deze lessen voor hem of haar. Daarnaast draagt u zelf ook een stukje verantwoordelijkheid. Bijvoorbeeld door zelf het goede voorbeeld te geven in het verkeer. Maar wellicht ook door uw kind(eren) indien nodig aan te spreken op hun gedrag. Als ze bijvoorbeeld fietsen zonder werkende fietsverlichting. Tenslotte bent u als verkeersdeelnemer ook mede verantwoordelijk voor uw mede weggebruikers. Door allemaal onze verantwoordelijkheid te nemen zorgen we ervoor dat de kans op ongelukken minimaal is.

Veilig Verkeer Nederland

Veilig Verkeer Nederland verzorgt deze lessen binnen de provincie Utrecht voor 8000 leerlingen. Het is een welkome aanvulling op de basis qua verkeersveiligheid die op de basisschool wordt gelegd. Als u zelf een rol wilt spelen in het verbeteren van de verkeersveiligheid in het algemeen of voor bepaalde doelgroepen, neem dan contact op met Ivo Brons van Veilig Verkeer Nederland op 088-5248832.

Artikel voor leraren

Nieuwe verkeersveiligheidslessen op (naam school)

Na overleg met Veilig Verkeer Nederland is besloten om in samenwerking met het ROV-Utrecht op (datum) een (tweetal) verkeersveiligheidsles(sen) voor alle brugklassers te laten verzorgen. Daar zijn we erg blij mee aangezien we graag een actieve bijdrage leveren aan de verkeersveiligheid van onze leerlingen. Deze lessen worden gegeven door gastdocenten van Veilig Verkeer Nederland. De docent van de klas die een verkeersles volgt blijft bij deze les aanwezig en zorgt ervoor, indien nodig, dat de les netjes verloopt. Bij de dode hoek les is het belangrijk dat de docent samen met de gastdocent in de gaten houdt dat de leerlingen bij de geparkeerde vrachtwagen blijven staan en niet de weg op lopen.

De (twee) verkeersveiligheidsles(sen)

In een van de lessen krijgen de leerlingen een film te zien waarin zij leeftijdsgenoten volgen in hun dagelijks leven. Daarin komt bijvoorbeeld het fietsen naar school en naar een feestje voor. Het gedrag van de jongeren blijkt daarbij van grote invloed op de kans om bij een ongeluk betrokken te raken. Naar aanleiding van de film ontstaat er een discussie met de klas en tussen de leerlingen onderling over hun verkeersgedrag en wat nou eigenlijk het beste is.

(en/of)

Verder wordt in een van de lessen de dode hoek van de vrachtwagen behandeld. Naast een stukje theorie gaat het er met name om dat de leerlingen zelf ervaren wat de dode hoek is. Dit wordt gerealiseerd door alle leerlingen zelf op de chauffeursstoel in de vrachtwagen plaats te laten nemen. De gehele les geeft de leerlingen meer inzicht in en begrip van de gevaren die de dode hoek met zich mee brengt. Het komt erop neer eenvoudigweg niet naast of vlak achter de vrachtwagen te gaan staan.

Voortgezet Veilig Module B1: Dode hoek in de klas (Dode hoek, Gebruik MP-3, en Gebruik van de veiligheidsgordel)

Voortgezet Veilig Module B1: Dode hoek in de klas (Dode hoek, Gebruik MP-3, en Gebruik van de veiligheidsgordel)

Contactpersoon ROV-Utrecht: Charlotte Daalderop

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV- Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager
	gemeente	Gemeenten geven aan via verkeersveiligheidsplan of zij deze module of andere modules voor het voortgezet onderwijs van het ROV-Utrecht willen afnemen.	
Week 0 acquisitie	School/Gemeente/ROV- Utrecht	Zo ja, dan stuurt de gemeente een (concept-)brief (zie bijlage 1) met beschikbare lesmodulepakket 'Voortgezet Veilig' naar alle middelbare scholen binnen de gemeente en deze geven z.s.m. door aan de contactpersoon van de gemeente welke modules zij wenst af te nemen. De gemeente stelt het ROV-Utrecht daarvan z.s.m. in kennis. Het ROV-Utrecht geeft EdComm opdracht tot uitvoering over te gaan.	
Week 1	EdComm	EdComm neemt contact op met betreffende scholen en geeft per email duidelijk aan welke faciliteiten zij nodig heeft om de lessen te kunnen uitvoeren	
Week 1	EdComm/ afnemer	EdComm spreekt met scholen uitvoeringsdata en aantal (lessen/groepen/aantallen leerlingen) af en levert een vaste contactpersoon	
Week 1	EdComm + gemeente	EdComm brengt ROV-Utrecht en gemeentelijk vvc'r op de hoogte van de afgesproken uitvoeringsdata en plaatsen.	
Week X -3	afnemer	School roostert de lessen in op de afgesproken uitvoeringsdata en levert een vaste contactpersoon (ook contactgegevens van conciërge en systeembeheerder)	
Week X -3	afnemer	School regelt lokaal/ruimte voor de uitvoeringen + begeleider(s) tijdens de uitvoeringsuren	
Week X -3	EdComm	EdComm roostert gastdocenten in en alle lesbenodigdheden	
Week X - 1	Afnemer + EdComm + gemeente	EdComm, school en gemeente zetten pr-berichten uit in lokale media en richting de ouders (zie bijlagen 2 en 3). School laat leerlingen digitale vragenlijst van EdComm invullen	
Week X	EdComm	Half uur voor uitvoering: Gastdocenten zorgen voor inrichting van lokaal/ruimte	
Week X	EdComm	Uitvoering van de module met toezicht begeleider van de school met evaluatie formulieren in en school/docenten	
Week X+ 2	afnemer	School vult binnen 14 dagen evaluatieformulieren in en stuurt die in bijgevoegde envelop op. School laat leerlingen digitale vragenlijst van EdComm invullen.	
Week Y	EdComm	EdComm brengt ROV-Utrecht per kwartaal in kennis van de voortgang en de evaluaties	
Week Z	EdComm/ROV-Utrecht	Eind-evaluatie en financiële afronding	

Voortgezet Veilig Module B1: Dode hoek in de klas (Dode hoek, Gebruik MP-3, en Gebruik van de veiligheidsgordel)

Bijlage 2: Concept webtekst voor op website gemeente

(voor eventueel gebruik door gemeente/school die heeft aangegeven hieraan mee te willen werken)

Op school ...X..... wordt op .....(periode).....extra aandacht besteed aan de verkeersveiligheid van leerlingen. Elk jaar vallen er weer dodelijke slachtoffers onder leerlingen op hun school-thuisroute. In 2009 overleden in de provincie Utrecht als gevolg van verkeersongelukken 4 kinderen. In 2008 waren dat er zelfs 2 keer zo veel.

De gemeente ..... voert samen met het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Utrecht (ROV-Utrecht) en EdComm VOF te Stadskanaal actie om op middelbare scholen extra aandacht te krijgen voor de gevaren in het verkeer d.m.v. een speciale lesmodule.

De lesmodule kenmerkt zich door **leer- en doe-momenten**. Want EdComm gaat ervan uit dat leerlingen op school en thuis al zoveel goede raad krijgen toegevoegd waar het normen en waarden betreft, dat veel van die boodschappen het ene oor in gaan en andere oor weer uit.

De leer- en doe-lessen zijn erg basic gericht: de leerlingen wordt, door luisteren, interactie en door dingen te doen, een keus voorgehouden. Je kunt ervoor kiezen op de oude voet voort te gaan, maar je weet na het bezoeken van de lessen wat de gevolgen daarvan kunnen zijn.

De opzet ervan is zo gekozen dat hij de jongens en meisjes van de brugklassen van de scholen voor (speciaal) voortgezet onderwijs zal aanspreken: doen en luisteren worden op een didactisch verantwoorde wijze afgewisseld.

De verkeerslessen worden in de school gehouden. De volgende items komen daarbij aan de orde:

Voortgezet Veilig Module B1: Dode hoek in de klas

Dode hoek

Wat is “de dode hoek” en op welke plek word je het best opgemerkt door een chauffeur van een grote vrachtwagen...

MP-3

Wat kun je nog horen van het verkeer om je heen als je een koptelefoon op hebt. Een situatie waarbij de leerling “gehandicapt” wordt door allerlei gecreëerde afleidingen.

Gordelgebruik

Hier wordt op een ludieke manier aangetoond waarom het belangrijk is een veiligheidsgordel in de auto om te hebben.

Voortgezet Veilig Module B1: Dode hoek in de klas (Dode hoek, Gebruik MP-3, en Gebruik van de veiligheidsgordel)

Bijlage 3: Brief aan ouders / verzorgers

Geachte ouders, verzorgers,

Binnenkort wordt alle leerlingen van klas ..... een verkeersles aangeboden.
De les wordt gegeven door een gastdocent van EdComm VOF uit Stadskanaal.

EdComm beschrijft haar lessen als volgt:

Onze lesmodules kenmerken zich door **leer- en doe-momenten**. Want wij gaan ervan uit dat leerlingen op school en thuis al zoveel goede raad krijgen toegevoegd waar het normen en waarden betreft, dat veel van die boodschappen het ene oor in gaan en andere oor weer uit.

Onze leer- en doe-lessen zijn erg basic gericht: de leerlingen wordt, door luisteren, interactie en door dingen te doen, een keus voorgehouden. Je kunt ervoor kiezen op de oude voet voort te gaan, maar je weet na het bezoeken van de lessen wat de gevolgen daarvan kunnen zijn.

De opzet ervan is zo gekozen dat hij de jongens en meisjes van de brugklassen van de scholen voor (speciaal) voortgezet onderwijs zal aanspreken: doen en luisteren worden op een didactisch verantwoorde wijze afgewisseld.

Voortgezet Veilig Module B1: Dode hoek in de klas

De les bestaat uit de volgende onderdelen

Dode hoek

Wat is “de dode hoek” en op welke plek word je het best opgemerkt door een chauffeur van een grote vrachtwagen...

MP-3

Wat kun je nog horen van het verkeer om je heen als je een koptelefoon op hebt.
Een situatie waarbij de leerling “gehandicapt” wordt door allerlei gecreëerde afleidingen.

Gordelgebruik

Hier wordt op een ludieke manier aangetoond waarom het belangrijk is een veiligheidsgordel in de auto om te hebben.

De school bereidt de lessen in de mentoruren zo goed mogelijk voor, door per klas gezamenlijk een enquêteformulier in te vullen.

Na afloop van de lessen wordt deze enquête nogmaals ingevuld om kennis, gedrag en vaardigheden van de leerlingen te kunnen evalueren.

Beide keren kan aan de leerling namelijk onmiddellijk worden getoond hoeveel punten hij/zij heeft gehaald

Op die manier kunnen wij, u en de leerling zien welk resultaat de lessen hebben gehad.

(facultatief)

*Indien u belangstelling heeft, bent u hierbij van harte uitgenodigd om de verkeersles te bezoeken.
We willen van tevoren wel graag weten of u komt.*

Voortgezet Veilig Module B2: Echte Vrachtwagen (dode hoek)

N.B. de weekplanning start vanaf het moment waarop bekend wordt welke scholen wat af willen nemen. Bij het aanhouden van de planning is van groot belang in hoeverre de school goed bereikbaar is en of zij op korte termijn in staat zijn om de lessen in hun rooster in te plannen. Uitvoerder: Veilig Verkeer Nederland (VVN) Contactpersoon ROV-Utrecht: Charlotte Daalderop

Planning	Wie komt in actie (gemeente, school, Veilig Verkeer Nederland, ROV-Utrecht)	Wat moet er gebeuren
Half december	gemeente	Gemeenten geven via verkeersveiligheidsplan aan of zij gebruik willen maken van voortgezet veilig.
Week 0 acquisitie	School/Gemeente /ROV-Utrecht	Zo ja, dan stuurt de gemeente een (concept-)brief (bijlage 1) met het beschikbare lesmodulepakket 'Voortgezet Veilig' naar alle middelbare scholen binnen de gemeente en deze geven z.s.m. door aan de contactpersoon van de gemeente welke modules zij wenst af te nemen. De gemeente stelt het ROV-Utrecht daarvan z.s.m. in kennis. Het ROV-Utrecht geeft aan VVN door welke gemeenten Voortgezet Veilig gaan afnemen en voor zover bekend welke scholen deelnemen en welke modules zij willen laten verzorgen. Zodra in een later stadium bekend wordt welke scholen welke module(s) af willen nemen dan wordt dit z.s.m. vanuit gemeente via ROV-Utrecht aan Veilig Verkeer Nederland doorgegeven.
Week 1 (nadat aan V.V.N. is doorgegeven welke scholen wat afnemen)	VVN	VVN neemt contact op met betreffende scholen en geeft duidelijk aan wat zij nodig hebben aan faciliteiten om de lessen te kunnen uitvoeren*
Week 1	VVN/ school	VVN spreekt met scholen uitvoeringsdata en aantal (lessen/groepen/aantallen leerlingen) af en levert een vaste contactpersoon
Week 2	afnemer	School roostert de lessen in op de afgesproken uitvoeringsdata en levert een vaste contactpersoon (ook contactgegevens van conciërge en systeembeheerder)
Week 2	afnemer	School regelt lokaal/ruimte voor de uitvoeringen + begeleider(s) tijdens de uitvoeringsuren
Week 2	VVN	VVN roostert gastdocenten in en eventueel vrachtwagen en andere lesbenodigdheden
Week 3 (wel voorafgaande aan de inzet)	VVN + gemeente	VVN brengt ROV-Utrecht en gemeentelijk vvc'r op de hoogte van de afgesproken uitvoeringsdata en plaatsen en gemeente draagt zorg voor eventuele parkeervergunning voor de vrachtwagen.
2 weken voorafgaande aan de inzet	Afnemer + VVN + gemeente	VVN, school en gemeente zetten pr-berichten uit in lokale media en richting de ouders (zie bijlagen 2 en 3)
Half uur voor	VVN	Gastdocenten zorgen voor inrichting van lokaal/ruimte

Voortgezet Veilig Module B2: Echte Vrachtwagen (dode hoek)

uitvoering.		
Tijdens inzet	Veilig Verkeer Nederland/School	Uitvoering van de module door Veilig Verkeer Nederland met toezicht begeleider van de school.
Direct na inzet	VVN	Gastdocenten ruimen lokaal/ruimte op
2 weken na inzet	Gastdocenten/leerlingen/ docenten school	School, leerlingen en gastdocent vullen evaluatie online in.
	VVN	VVN brengt ROV-Utrecht per kwartaal in kennis van de voortgang en de evaluaties
Week 52	VVN/ROV-Utrecht	Eind-evaluatie en financiële afronding

* lokaal met video/dvd-speler/laptop/beamer (te verduisteren), de leerlingen hebben een pen nodig; verkeersveilige buitenlocatie voor vrachtauto met voldoende opstelruimte en eventueel vergunning aanvragen voor afzetten weggedeelte.

Bijlage 2: Voorbeeld PR actie met school

Bij het verzorgen van een of twee modules op een school worden standaard de voorbeeldartikelen uit bijlage 7 aan de school ter beschikking gesteld voor hun interne communicatie richting ouders en leerkrachten. Voor de externe communicatie stellen we een persbericht beschikbaar dat naar de lokale media gestuurd kan worden. Als de school ervoor kiest om meerdere modules uit het aanbod van ROV-Utrecht door het jaar heen af te nemen dan kan geprobeerd worden op verschillende momenten de lokale pers daarbij te betrekken.

Aanvullend worden de gemeente en het ROV-Utrecht voorafgaand aan de inzet daarvan op de hoogte gebracht. Richting gemeente zal een standaard persbericht beschikbaar worden gesteld welke geplaatst kan worden in het gemeente katern van een lokale krant. Verder krijgt de gemeente de gelegenheid om bij de opstart van de lessen op een school aanwezig te zijn met bijvoorbeeld een wethouder. Als hiervoor wordt gekozen dan kan de gemeente haar contacten met de media gebruiken om lokale pers hiervoor uit te nodigen.

De school en gemeente die media aandacht regelt voor de verkeerslessen geven dit door aan Veilig Verkeer Nederland zodat het bekend is en op elkaar afgestemd kan worden.

Bijlage 3: Artikel voor ouders

Extra aandacht voor verkeersveiligheid leerlingen

Het (schoolnaam) heeft verkeersveiligheid hoog in het vaandel staan. Daarom starten we dit jaar in samenwerking met het ROV-Utrecht en Veilig Verkeer Nederland met het verzorgen van 1/2 verkeersveiligheidslessen. Deze worden op (datum) gevolgd door alle brugklassers. Het is de bedoeling deze lessen elk jaar aan de nieuwe lichte brugklassers aan te bieden.

Film 'fietsen voor je leven'

In een van de lessen krijgen de leerlingen een film te zien waarin zij leeftijdsgenoten volgen in hun dagelijks leven. Daarin komt bijvoorbeeld het fietsen naar school en naar een feestje voor. Het gedrag van de jongeren blijkt daarbij van grote invloed op de kans om bij een ongeluk betrokken te raken. Naar aanleiding van de film ontstaat er een discussie met de klas en tussen de leerlingen onderling over hun verkeersgedrag en wat nou eigenlijk het beste is.

(en/of)

Dode hoek in de praktijk

Verder wordt in een van de lessen de dode hoek van de vrachtwagen behandeld. Naast een stukje theorie gaat het er met name om dat de leerlingen zelf ervaren wat de dode hoek is. Dit wordt gerealiseerd door alle leerlingen zelf op de chauffeursstoel in de vrachtwagen plaats te laten nemen. De gehele les geeft de leerlingen meer inzicht in en begrip van de gevaren die de dode hoek met zich mee brengt. Het komt erop neer eenvoudigweg niet naast of vlak achter de vrachtwagen te gaan staan.

Onze rol en die van u

Ten aanzien van de verkeersveiligheid van uw kind(eren) heeft een aantal partijen een stukje verantwoordelijkheid. Uiteraard zij zelf maar ook wij als school. Daarom verzorgen we deze lessen voor hem of haar. Daarnaast draagt u zelf ook een stukje verantwoordelijkheid. Bijvoorbeeld door zelf het goede voorbeeld te geven in het verkeer. Maar wellicht ook door uw kind(eren) indien nodig aan te spreken op hun gedrag. Als ze bijvoorbeeld fietsen zonder werkende fietsverlichting. Tenslotte bent u als verkeersdeelnemer ook mede verantwoordelijk voor uw mede weggebruikers. Door allemaal onze verantwoordelijkheid te nemen zorgen we ervoor dat de kans op ongelukken minimaal is.

Veilig Verkeer Nederland

Veilig Verkeer Nederland verzorgt deze lessen binnen de provincie Utrecht voor 8000 leerlingen. Het is een welkome aanvulling op de basis qua verkeersveiligheid die op de basisschool wordt gelegd. Als u zelf een rol wilt spelen in het verbeteren van de verkeersveiligheid in het algemeen of voor bepaalde doelgroepen, neem dan contact op met Ivo Brons van Veilig Verkeer Nederland op 088-5248832.

Artikel voor leraren

Nieuwe verkeersveiligheidslessen op (naam school)

Na overleg met Veilig Verkeer Nederland is besloten om in samenwerking met het ROV-Utrecht op (datum) een (tweetal) verkeersveiligheidsles(sen) voor alle brugklassers te laten verzorgen. Daar zijn we erg blij mee aangezien we graag een actieve bijdrage leveren aan de verkeersveiligheid van onze leerlingen. Deze lessen worden gegeven door gastdocenten van Veilig Verkeer Nederland. De docent van de klas die een verkeersles volgt blijft bij deze les aanwezig en zorgt ervoor, indien nodig, dat de les netjes verloopt. Bij de dode hoek les is het belangrijk dat de docent samen met de gastdocent in de gaten houdt dat de leerlingen bij de geparkeerde vrachtwagen blijven staan en niet de weg op lopen.

De (twee) verkeersveiligheidsles(sen)

In een van de lessen krijgen de leerlingen een film te zien waarin zij leeftijdsgenoten volgen in hun dagelijks leven. Daarin komt bijvoorbeeld het fietsen naar school en naar een feestje voor. Het gedrag van de jongeren blijkt daarbij van grote invloed op de kans om bij een ongeluk betrokken te raken. Naar aanleiding van de film ontstaat er een discussie met de klas en tussen de leerlingen onderling over hun verkeersgedrag en wat nou eigenlijk het beste is.

(en/of)

Voortgezet Veilig Module B2: Echte Vrachtwagen (dode hoek)

Verder wordt in een van de lessen de dode hoek van de vrachtwagen behandeld. Naast een stukje theorie gaat het er met name om dat de leerlingen zelf ervaren wat de dode hoek is. Dit wordt gerealiseerd door alle leerlingen zelf op de chauffeursstoel in de vrachtwagen plaats te laten nemen. De gehele les geeft de leerlingen meer inzicht in en begrip van de gevaren die de dode hoek met zich mee brengt. Het komt erop neer eenvoudigweg niet naast of vlak achter de vrachtwagen te gaan staan.

Voortgezet Veilig Module C1: Alcohol, Fiets en gordel

Uitvoerder: EdComm. Contactpersoon ROV-Utrecht: Charlotte Daalderop

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV-Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager
	gemeente	Gemeenten geven aan via verkeersveiligheidsplan of zij deze module of andere modules voor het voortgezet onderwijs van het ROV-Utrecht willen afnemen.	
Week 0 acquisitie	School/Gemeente/ROV-Utrecht	Zo ja, dan stuurt de gemeente een (concept-)brief (zie bijlage 1) met beschikbare lesmodulepakket 'Voortgezet Veilig' naar alle middelbare scholen binnen de gemeente en deze geven z.s.m. door aan de contactpersoon van de gemeente welke modules zij wenst af te nemen. De gemeente stelt het ROV-Utrecht daarvan z.s.m. in kennis. Het ROV-Utrecht geeft EdComm opdracht tot uitvoering over te gaan.	
Week 1	EdComm	EdComm neemt contact op met betreffende scholen en geeft per email duidelijk aan welke faciliteiten zij nodig heeft om de lessen te kunnen uitvoeren	
Week 1	EdComm/ afnemer	EdComm spreekt met scholen uitvoeringsdata en aantal (lessen/groepen/aantallen leerlingen) af en levert een vaste contactpersoon	
Week 1	EdComm + gemeente	EdComm brengt ROV-Utrecht en gemeentelijk vvc'r op de hoogte van de afgesproken uitvoeringsdata en plaatsen.	
Week X -3	afnemer	School roostert de lessen in op de afgesproken uitvoeringsdata en levert een vaste contactpersoon (ook contactgegevens van conciërge en systeembeheerder)	
Week X -3	afnemer	School regelt lokaal/ruimte voor de uitvoeringen + begeleider(s) tijdens de uitvoeringsuren	
Week X -3	EdComm	EdComm roostert gastdocenten in en alle lesbenodigdheden	
Week X - 1	Afnemer + EdComm + gemeente	EdComm, school en gemeente zetten pr-berichten uit in lokale media en richting de ouders (zie bijlagen 2 en 3). School laat leerlingen digitale vragenlijst van EdComm invullen	
Week X	EdComm	Half uur voor uitvoering: Gastdocenten zorgen voor inrichting van lokaal/ruimte	
Week X	EdComm	Uitvoering van de module met toezicht begeleider van de school met evaluatie formulieren IIn en school/docenten	
Week X+ 2	afnemer	School vult binnen 14 dagen evaluatieformulieren in en stuurt die in bijgevoegde envelop op. School laat leerlingen digitale vragenlijst van EdComm invullen.	
Week Y	EdComm	EdComm brengt ROV-Utrecht per kwartaal in kennis van de voortgang en de evaluaties	
Week Z	EdComm/ROV-Utrecht	Eind-evaluatie en financiële afronding	

Bijlage 2: Concept webtekst voor op website gemeente

(voor eventueel gebruik door gemeente/school die heeft aangegeven hieraan mee te willen werken)

Op school ...X..... wordt op .....(periode).....extra aandacht besteed aan de verkeersveiligheid van leerlingen. Elk jaar vallen er weer dodelijke slachtoffers onder leerlingen op hun school-thuisroute. In 2009 overleden in de provincie Utrecht als gevolg van verkeersongelukken 4 kinderen. In 2008 waren dat er zelfs 2 keer zo veel.

De gemeente ..... voert samen met het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Utrecht (ROV-Utrecht) en EdComm VOF te Stadskanaal actie om op middelbare scholen extra aandacht te krijgen voor de gevaren in het verkeer d.m.v. een speciale lesmodule.

De lesmodule kenmerkt zich door **leer- en doe-momenten**. Want EdComm gaat ervan uit dat leerlingen op school en thuis al zoveel goede raad krijgen toegevoegd waar het normen en waarden betreft, dat veel van die boodschappen het ene oor in gaan en andere oor weer uit.

De leer- en doe-lessen zijn erg basic gericht: de leerlingen wordt, door luisteren, interactie en door dingen te doen, een keus voorgehouden. Je kunt ervoor kiezen op de oude voet voort te gaan, maar je weet na het bezoeken van de lessen wat de gevolgen daarvan kunnen zijn.

De opzet ervan is zo gekozen dat hij de jongens en meisjes van de brugklassen van de scholen voor (speciaal) voortgezet onderwijs zal aanspreken: doen en luisteren worden op een didactisch verantwoorde wijze afgewisseld.

De verkeerslessen worden in de school gehouden. De volgende items komen daarbij aan de orde:

Voortgezet Veilig Module C1: Alcohol, Fiets en gordel

Alcohol en verkeer gaan niet samen

Leergesprek over en simulatie van het dronken zijn in het verkeer.

Auto op de kop!

Hier wordt op een ludieke manier aangetoond waarom het belangrijk is een veiligheidsgordel in de auto om te hebben.

Is je fiets wel helemaal in orde?

Fietscontrole met behulp van voorbedrukte kaarten.

Bijlage 3: brief aan de ouders

Verkeerslessen voor alle leerlingen uit klas .....

Geachte ouders, verzorgers,

Binnenkort wordt alle leerlingen van klas ..... een verkeersles aangeboden.
De les wordt gegeven door een gastdocent van EdComm VOF uit Stadskanaal.

EdComm beschrijft haar lessen als volgt:

Onze lesmodules kenmerken zich door **leer- en doe-momenten**. Want wij gaan ervan uit dat leerlingen op school en thuis al zoveel goede raad krijgen toegevoegd waar het normen en waarden betreft, dat veel van die boodschappen het ene oor in gaan en andere oor weer uit.

Onze leer- en doe-lessen zijn erg basic gericht: de leerlingen wordt, door luisteren, interactie en door dingen te doen, een keus voorgehouden. Je kunt ervoor kiezen op de oude voet voort te gaan, maar je weet na het bezoeken van de lessen wat de gevolgen daarvan kunnen zijn.

De opzet ervan is zo gekozen dat hij de jongens en meisjes van de brugklassen van de scholen voor (speciaal) voortgezet onderwijs zal aanspreken: doen en luisteren worden op een didactisch verantwoorde wijze afgewisseld.

Voortgezet Veilig Module C1: Dode hoek in de klas

De les bestaat uit de volgende onderdelen

Alcohol en verkeer gaan niet samen

Leergesprek over en simulatie van het dronken zijn in het verkeer.

Auto op de kop!

Hier wordt op een ludieke manier aangetoond waarom het belangrijk is een veiligheidsgordel in de auto om te hebben.

Is je fiets wel helemaal in orde?

Fietscontrole met behulp van voorbedrukte kaarten

De school bereidt de lessen in de mentoruren zo goed mogelijk voor, door per klas gezamenlijk een enquêteformulier in te vullen.

Na afloop van de lessen wordt deze enquête nogmaals ingevuld om kennis, gedrag en vaardigheden van de leerlingen te kunnen evalueren.

Beide keren kan aan de leerling namelijk onmiddellijk worden getoond hoeveel punten hij/zij heeft gehaald

Op die manier kunnen wij, u en de leerling zien welk resultaat de lessen hebben gehad.

(facultatief)

Indien u belangstelling heeft, bent u hierbij van harte uitgenodigd om de verkeersles te bezoeken.

We willen van tevoren wel graag weten of u komt.

Voortgezet Veilig Module D1: Remweg en zichtbaarheid

Uitvoerder: EdComm. Contactpersoon ROV-Utrecht: Charlotte Daalderop

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV- Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager
	gemeente	Gemeenten geven aan via verkeersveiligheidsplan of zij deze module of andere modules voor het voortgezet onderwijs van het ROV-Utrecht willen afnemen.	
Week 0 acquisitie	School/Gemeente/ROV- Utrecht	Zo ja, dan stuurt de gemeente een (concept-)brief (zie bijlage 1) met beschikbare lesmodulepakket 'Voortgezet Veilig' naar alle middelbare scholen binnen de gemeente en deze geven z.s.m.door aan de contactpersoon van de gemeente welke modules zij wenst af te nemen. De gemeente stelt het ROV-Utrecht daarvan z.s.m. in kennis. Het ROV-Utrecht geeft EdComm opdracht tot uitvoering over te gaan.	
Week 1	EdComm	EdComm neemt contact op met betreffende scholen en geeft per email duidelijk aan welke faciliteiten zij nodig heeft om de lessen te kunnen uitvoeren	
Week 1	EdComm/ afnemer	EdComm spreekt met scholen uitvoeringsdata en aantal (lessen/groepen/aantallen leerlingen) af en levert een vaste contactpersoon	
Week 1	EdComm + gemeente	EdComm brengt ROV-Utrecht en gemeentelijk vvc'r op de hoogte van de afgesproken uitvoeringsdata en plaatsen.	
Week X -3	afnemer	School roostert de lessen in op de afgesproken uitvoeringsdata en levert een vaste contactpersoon (ook contactgegevens van conciërge en systeembeheerder)	
Week X -3	afnemer	School regelt lokaal/ruimte voor de uitvoeringen + begeleider(s) tijdens de uitvoeringsuren	
Week X -3	EdComm	EdComm roostert gastdocenten in en alle lesbenodigdheden	
Week X - 1	Afnemer + EdComm + gemeente	EdComm, school en gemeente zetten pr-berichten uit in lokale media en richting de ouders (zie bijlagen 2 en 3). School laat leerlingen digitale vragenlijst van EdComm invullen.	
Week X	EdComm	Half uur voor uitvoering: Gastdocenten zorgen voor inrichting van lokaal/ruimte	
Week X	EdComm	Uitvoering van de module met toezicht begeleider van de school met evaluatie formulieren IIn en school/docenten	
Week X+ 2	afnemer	School vult binnen 14 dagen evaluatieformulieren in en stuurt die in bijgevoegde envelop op. School laat leerlingen digitale vragenlijst van EdComm invullen.	
Week Y	EdComm	EdComm brengt ROV-Utrecht per kwartaal in kennis van de voortgang en de evaluaties	
Week Z	EdComm/ROV-Utrecht	Eind-evaluatie en financiële afronding	

Voortgezet Veilig Module D1: Remweg en zichtbaarheid (Fietsverlichting, Reactietest en Gevaarlijk gedrag)

Bijlage 2: Concept webtekst voor op website gemeente

(voor eventueel gebruik door gemeente/school die heeft aangegeven hieraan mee te willen werken)

Op school ...X..... wordt op .....(periode).....extra aandacht besteed aan de verkeersveiligheid van leerlingen. Elk jaar vallen er weer dodelijke slachtoffers onder leerlingen op hun school-thuisroute. In 2009 overleden in de provincie Utrecht als gevolg van verkeersongelukken 4 kinderen. In 2008 waren dat er zelfs 2 keer zo veel.

De gemeente ..... voert samen met het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Utrecht (ROV-Utrecht) en EdComm VOF te Stadskanaal actie om op middelbare scholen extra aandacht te krijgen voor de gevaren in het verkeer d.m.v. een speciale lesmodule.

De lesmodule kenmerkt zich door **leer- en doe-momenten**. Want EdComm gaat ervan uit dat leerlingen op school en thuis al zoveel goede raad krijgen toegevoegd waar het normen en waarden betreft, dat veel van die boodschappen het ene oor in gaan en andere oor weer uit.

De leer- en doe-lessen zijn erg basic gericht: de leerlingen wordt, door luisteren, interactie en door dingen te doen, een keus voorgehouden. Je kunt ervoor kiezen op de oude voet voort te gaan, maar je weet na het bezoeken van de lessen wat de gevolgen daarvan kunnen zijn.

De opzet ervan is zo gekozen dat hij de jongens en meisjes van de brugklassen van de scholen voor (speciaal) voortgezet onderwijs zal aanspreken: doen en luisteren worden op een didactisch verantwoorde wijze afgewisseld.

De verkeerslessen worden in de school gehouden. De volgende items komen daarbij aan de orde:

Voortgezet Veilig Module D1: Remweg en zichtbaarheid

Fietsverlichting

Samenhang zichtbaarheid van een fietser en de remweg van een personenauto.

Reactietest

Hoe lang is de remweg van een auto als jij er plotseling voor oversteekt. Een levensecht programma.

Gevaarlijk gedrag

Een interactief programma onderdeel gerelateerd aan verkeersdeelname op de fiets.

Voortgezet Veilig Module D1: Remweg en zichtbaarheid (Fietsverlichting, Reactietest en Gevaarlijk gedrag)

Bijlage 3: Brief aan de ouders

Verkeerslessen voor alle leerlingen uit klas .....

Geachte ouders, verzorgers,

Binnenkort wordt alle leerlingen van klas ..... een verkeersles aangeboden.
De les wordt gegeven door een gastdocent van EdComm VOF uit Stadskanaal.

EdComm beschrijft haar lessen als volgt:

Onze lesmodules kenmerken zich door **leer- en doe-momenten**. Want wij gaan ervan uit dat leerlingen op school en thuis al zoveel goede raad krijgen toegevoegd waar het normen en waarden betreft, dat veel van die boodschappen het ene oor in gaan en andere oor weer uit.

Onze leer- en doe-lessen zijn erg basic gericht: de leerlingen wordt, door luisteren, interactie en door dingen te doen, een keus voorgehouden. Je kunt ervoor kiezen op de oude voet voort te gaan, maar je weet na het bezoeken van de lessen wat de gevolgen daarvan kunnen zijn.

De opzet ervan is zo gekozen dat hij de jongens en meisjes van de brugklassen van de scholen voor (speciaal) voortgezet onderwijs zal aanspreken: doen en luisteren worden op een didactisch verantwoorde wijze afgewisseld.

Voortgezet Veilig Module D1: Remweg en zichtbaarheid

De les bestaat uit de volgende onderdelen

Fietsverlichting

Samenhang zichtbaarheid van een fietser en de remweg van een personenauto

Reactietest

Hoe lang is de remweg van een auto als jij er plotseling voor oversteekt. Een levensecht programma.

Gevaarlijk gedrag

Een interactief programmaonderdeel gerelateerd aan verkeersdeelname op de fiets.

De school bereidt de lessen in de mentoruren zo goed mogelijk voor, door per klas gezamenlijk een enquêteformulier in te vullen.

Na afloop van de lessen wordt deze enquête nogmaals ingevuld om kennis, gedrag en vaardigheden van de leerlingen te kunnen evalueren.

Beide keren kan aan de leerling namelijk onmiddellijk worden getoond hoeveel punten hij/zij heeft gehaald

Op die manier kunnen wij, u en de leerling zien welk resultaat de lessen hebben gehad.

(facultatief)

Indien u belangstelling heeft, bent u hierbij van harte uitgenodigd om de verkeersles te bezoeken.

We willen van tevoren wel graag weten of u komt

Voortgezet Veilig Modules D2 en D3: Kruispunt en Maak-je-X-punt

TeamAlert biedt uitdagende projecten aan, bijvoorbeeld Kruispuntsessies en Maak je X-punt, gegeven door en voor jongeren.

- Kruispunt: is een debatsessie (vgl Lagerhuisdebatten) tussen meerdere klassen waarbij prikkelende uitspraken moeten worden verdedigd of aangevallen. Een deskundige jury beoordeelt welke groep het beste haar standpunt heeft verdedigd.
- Maak-je-X-punt is een kruispuntsessie in één klas. Iedere stelling wordt ingeleid met een filmpje. Daarna gaan de leerlingen debateren over de stelling waarmee zee het eens of oneens zijn. Een jury bepaalt uiteindelijk wie de winnaar is.

Contactpersoon ROV-Utrecht: Charlotte Daalderop

N.B. De weekplanning is indicatief. Het aantal weken geeft globaal de doorloop van een project aan.

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV-Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager
September	Gemeente	Gemeente geeft in het verkeersveiligheidsplan aan welke van de producten voor het voortgezet onderwijs zij willen afnemen, en (zo mogelijk ook) welke middelbare scholen interesse hebben.	
Week 0 acquisitie	Gemeente/school/ROV- Utrecht)	Gemeente stuurt voorlichtingspakket Voortgezet Veilig (bijlage 1) naar alle middelbare scholen binnen de gemeente en deze geven zich via het opgaveformulier op bij de gemeente. De gemeente stelt het ROV-Utrecht hiervan in kennis, die de gemeente/scholen doorgeeft aan de uitvoerder.	
Week 1	TeamAlert & School	Teamalert zoekt telefonisch contact met de scholen in de betreffende gemeente en geeft duidelijk aan wat zij nodig hebben aan faciliteiten.	
	TeamAlert & School	Met de scholen die mee willen werken aan een uitvoering wordt per mail afgesproken waar en wanneer en met welke studenten de uitvoering plaatsvindt. Deze informatie stuurt TeamAlert ook naar ROV-Utrecht en de gemeente.	
	School	School roostert de studenten/lokalen in op de afgesproken tijden.	
	School	School regelt een docent op de afgesproken tijden en mag een vvc'r/wethouder uitnodigen (optioneel).	
	TeamAlert & ROV-Utrecht)	TeamAlert brengt het ROV op de hoogte van de gemaakte afspraak met een school.	
	TeamAlert & School	TeamAlert regelt de uitvoering op de scholen .	
	TeamAlert & School	TeamAlert vraagt de school een evaluatieformulier in te vullen en retourneren.	
	TeamAlert & ROV-Utrecht)	TeamAlert mailt het ROV de evaluatie.	
...	TeamAlert & ROV-Utrecht)	Tussentijdse evaluaties tussen TeamAlert en het ROV.	
...	TeamAlert & ROV-Utrecht)	TeamAlert geeft op tijd aan wanneer alle uitvoeringen uit de offerte zijn uitgevoerd.	

Bijlage 2: Concept webtekst voor op website gemeente

(voor eventueel gebruik door gemeente die heeft aangegeven hieraan mee te willen werken)

Op school X¹ wordt dit voorjaar² extra aandacht besteed aan de verkeersveiligheid van leerlingen. Elk jaar vallen er weer dodelijke slachtoffers onder leerlingen op weg van of naar hun middelbare school. In 2009 overleden in de provincie Utrecht als gevolg van verkeersongelukken 4 kinderen. In 2008 waren dat er zelfs 2 keer zo veel.

De gemeente ..... voert samen met het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Utrecht (ROV-Utrecht) en de .....(*uitvoerende organisatie van het betreffende roject*) actie om op middelbare scholen extra aandacht te krijgen voor de gevaren in het verkeer.

Plaats voor korte toelichting van het project: (zie bovenaan het betreffende draaiboek).....

.....
.....
.....
.....

---

¹ Noemen van de deelnemende scholen
² Of najaar, afhankelijk van de tijd van het jaar

Bijlage 3: informatiebrief voor ouders, voorafgaand aan de start van de lessen van TeamAlert

Beste ouders van klas.....

Op ..... besteden we in klas..... aandacht aan het verkeer.

Op initiatief van het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid van de provincie Utrecht en met medewerking van TeamAlert doen wij mee aan .....(zie omschrijving boven aan het draaiboek).

Mocht u vragen hebben dan kunt u contact opnemen met .....

Met vriendelijke groet,

De school

Voortgezet Veilig Module E1: Power of Control

Power of Control – in het schooljaar van 2011-2012 nog als pilot, alle kosten voor het ROV-Utrecht. Uitvoerder: VAC-trainingen. Contactpersoon ROV-Utrecht: Ildikó Joó

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV-Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager (gemeente of ROV-Utrecht)
September	Gemeente	Gemeente geeft in het verkeersveiligheidsplan aan welke van de producten voor het voortgezet onderwijs zij willen afnemen, en (zo mogelijk ook) welke middelbare scholen interesse hebben.	
Week 0 acquisitie	Gemeente/school/ROV-Utrecht)	Gemeente stuurt voorlichtingspakket Voortgezet Veilig (bijlage 1) naar alle middelbare scholen binnen de gemeente en deze geven zich via het opgaveformulier op bij de gemeente. De gemeente stelt het ROV-Utrecht hiervan in kennis, die de gemeente/scholen doorgeeft aan de uitvoerder.	
Week 1	VAC-trainingen & School	VAC-trainingen zoekt telefonisch contact met de scholen in de betreffende gemeente en geeft duidelijk aan wat zij nodig heeft aan faciliteiten.	
	VAC-trainingen & School	Met de scholen die mee willen werken aan een uitvoering wordt per mail afgesproken waar en wanneer en met welke studenten de uitvoering plaatsvindt. Deze informatie stuurt VAC-trainingen ook naar ROV-Utrecht en de gemeente.	
	School	School roostert de studenten en de lokalen in op de afgesproken tijden.	
	School	School regelt een docent op de afgesproken tijden.	
	School	School informeert docenten/leerlingen en ouders leerlingen.	
	VAC-trainingen & ROV-Utrecht)	VAC-trainingen brengt het ROV-Utrecht op de hoogte van de gemaakte afspraak met een school.	
	VAC-trainingen & School	VAC-trainingen regelt de uitvoering op de scholen.	
	VAC-trainingen & School	VAC-trainingen vraagt de school een evaluatieformulier in te vullen en retourneren.	
	VAC-trainingen & ROV-Utrecht)	VAC-trainingen mailt het ROV-Utrecht de evaluatie.	
	VAC-trainingen & ROV-Utrecht)	Tussentijdse evaluaties tussen VAC-trainingen en het ROV-Utrecht.	
	VAC-trainingen & ROV-Utrecht)	VAC-trainingen geeft op tijd aan wanneer alle uitvoeringen uit de offerte zijn uitgevoerd.	

Bijlage 1 alle modules Voortgezet Veilig: Concept Informatiebrief van gemeenten naar scholen

Betreft: 'VOORTGEZET VEILIG', verkeerseducatie modules voor het Voortgezet Onderwijs aangeboden door het ROV-Utrecht.

Geachte bestuur van .....(school)....,

De gemeente ...X... vindt het belangrijk dat er ook binnen het voortgezet onderwijs aandacht is voor verkeersveiligheid en verkeerseducatie. Wij werken als gemeente aan een veilige infrastructuur maar ook aan de gedragskant kan er bijgestuurd worden. Voor dat laatste hebben wij uw hulp nodig en daarom willen wij uw aandacht vestigen op een aantal verkeersveiligheids-modules die voor uw school vanaf 1 januari 2012 t/m schooljaar 2012-2013 gratis beschikbaar zijn. De modules worden aangeboden door het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Utrecht (ROV-Utrecht).

Misschien heeft u in het verleden gebruik gemaakt van het aanbod van het ROV-Utrecht om de drie lessen Verkeerseducatie Jongeren (VEJ) van Veilig Verkeer Nederland op uw school te laten uitvoeren. Het aanbod voor het voortgezet onderwijs is de afgelopen jaren aangepast en uitgebreid en nu verzameld onder de naam 'Voortgezet Veilig'. Voor meer informatie daarover verwijst ik u graag naar bijgaande informatiemap van 'Voortgezet Veilig'. Daarin vindt u ook uitgebreidere informatie over de modules die u kunt (laten) uitvoeren op uw school.

Wat wij van u vragen is tijd in te plannen in uw lesroosters, ruimtes beschikbaar te stellen en de uitvoerders van de projecten te begeleiden bij de uitvoering. U kunt meerdere modules afnemen. Per module is duidelijk weergegeven wat van u als school verwacht wordt.

Facultatief: Om u bij die organisatie te helpen verlenen wij u voor het schooljaar 2012-2013 een bijdrage van € x,- . U moet hiervoor wel minstens de hieronder door ons geadviseerde modules afnemen.

Vanuit onze gemeentelijke visie, die gebaseerd is op de ongevallenstatistieken en de gemeentelijke verkeersproblematiek, vragen wij u om in ieder geval.... (b.v. aandacht te besteden aan de dode hoek en lesmodule B2)...aan uw leerlingen te (laten) geven.

Graag vernemen wij van u zo spoedig mogelijk of u bereid bent modules op uw school in te zetten. We vragen u daartoe het bijgesloten opgaveformulier in te vullen en aan ons terug te sturen via e-mail op het volgende adres:.....@..... en tegelijkertijd cc naar info.rov@rov-utrecht.nl.
Of met de post naar: .....

De modules worden op basis van beschikbaarheid geleverd, dus hoe eerder u erbij bent, hoe meer kans u maakt op uitvoering. Zodra u heeft laten weten welke modules u wilt afnemen, geven wij dat door aan het ROV-Utrecht, die er zorg voor draagt dat de uitvoerders contact met u opnemen om de lessen in te plannen in uw lesroosters.

Vragen?

Mocht u vragen hebben over deze brief dan kunt u contact opnemen met ....., beleidsmedewerker verkeer en vervoer van de gemeente en contactpersoon voor het thema verkeerseducatie. Hij/zij is te bereiken op telefoonnummer ..... of via email: .....@.....

Met vriendelijke groet,

Wethouder...van de gemeente...

Praktijkdag jonge automobilisten

De cursist ondervindt in haar of zijn eigen auto (of een auto van de uitvoerende organisatie) wat de eigen rijvaardigheid is en leert hoe deze te vergroten. De volgende onderdelen komen aan bod:

- Kennismaking en ervaringsuitwisseling
- Aandacht voor Alcohol & Drugs eb gedrag en houding (anonimiteit in de auto en groepsdruk)
- Noodstop op stroef wegdek, verschil tussen 30 en 50 kilometer per uur
- Noodstop op glad wegdek, verschil tussen 30 en 50 kilometer per uur
- Evaluatie, certificaat-uitreiking (indien van toepassing) en dag-afsluiting

Contactpersoon ROV-Utrecht: Charlotte Daalderop

N.B. De Weekplanning is indicatief. Het aantal weken geeft globaal de doorloop van een project aan.

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV- Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager
Week 1	gemeente	Gemeenten geven via verkeersveiligheidsplan aan of zij dit project van het ROV-Utrecht willen afnemen	
Week 0 acquisitie	gemeente	Gemeente/verzekeringsmaatschappij verstuurt (concept-)brief naar doelgroep (bijlage 1) en gemeente levert folder uitvoerder bij uitgifte rijbewijs aan doelgroep.	
...	ROV-Utrecht	Het ROV-Utrecht geeft aan uitvoerder door welke gemeenten meedoen en geeft de contactgegevens door aan de uitvoerder.	
...	Uitvoerder/ gemeente	Uitvoerder is verantwoordelijk voor het leveren van een oefenlocatie. Gemeenten en verzekeringsmaatschappij kunnen daar mogelijk bij helpen.	
	uitvoerder	Uitvoerder zorgt dat er voldoende pr-materiaal bij de gemeenten aanwezig is. En onderneemt pr-acties.	
	uitvoerder	Uitvoerder neemt aanmeldingen op en regelt de praktijkdagen en maakt die kenbaar op de eigen site, aan de gemeente(n)/Interpolis en aan het ROV-Utrecht, die daarvan melding maken in eigen nieuwskanalen.	
	uitvoerder	Uitvoerder voert dagen uit en evaluaert de lessen bij cursisten en de rijinstructeurs	
	uitvoerder	Uitvoerder brengt ROV-Utrecht minimaal per kwartaal in kennis van de voortgang en de evaluaties	
	ROV-Utrecht/uitvoerder	Eind-evaluatie en financiële afronding	

Bijlage 1: conceptbrief van gemeenten naar de doelgroep 18-27 jarigen.

Geachte .....

Je hebt al enige tijd je rijbewijs. Maar hoe zit het met je rijvaardigheid? Voel je je zeker in het verkeer? Of ben je soms nog onzeker of denk je juist dat je een geweldige rijstijl hebt?

Over het algemeen wordt een bestuurder pas ervaren genoemd bij een rijervaring van ten minste 6 jaar of 100.000 gereden kilometers. Maar ook als je al wel zoveel kilometers gemaakt hebt en tot nog toe zonder grote brokken te maken door het verkeer bent gekomen, is er vast wat te leren over je eigen verkeersveiligheid en dat van anderen. Wil je meer leren over je eigen rijstijl en hoe je je verkeersveiliger in de auto kunt gedragen, doe dan mee aan één van de praktijkdagen in het najaar van 2011.

Praktijkdag

De gemeente ....., (verzekeringsmaatschappij) en het Regionaal Orgaan voor Verkeersveiligheid in de provincie Utrecht (ROV-Utrecht) vinden verkeersveiligheid erg belangrijk.

Daarom bieden we jou een Praktijkdag aan. Door een flinke bijdrage van het ROV-Utrecht kost die dag jou zélf slechts € x,- eigen bijdrage als je zelf een auto meeneemt. Wil je gebruik maken van een auto van de uitvoerder, dan is de eigen bijdrage € x,- hoger. Je mag daarnaast ook nog één gratis introducé meenemen die net als jij tussen de 18 en 27 jaar oud is en ook de eigen rijstijl wil verbeteren.

Wil je weten wat je allemaal op een Praktijkdag gaat doen? Neem dan een kijkje op de website:

<http://www.x>.

Op die site kan je je ook meteen aanmelden voor een cursus in de provincie Utrecht.

Heb je nog vragen?

Wanneer je naar aanleiding van deze brief en de website van uitvoerder tóch nog vragen hebt, dan kun je contact opnemen met de uitvoerder (locatie, tijdstippen, inhoud cursus etc):

Contact en adresgegevens

Succes

De gemeente..... (verzekeringsmaatschappij) en het ROV-Utrecht wensen je een fijne dag en een verkeersveilige toekomst!

Met vriendelijke groet,

burgemeester/wethouders gemeente .... (verzekeringsmaatschappij)

N.B. Wij hebben deze brief gestuurd naar alle jonge autorijbewijsbezitters in onze gemeente/ons bestand. Mocht deze brief op jou niet van toepassing zijn, dan bieden wij je bij voorbaat onze excuses aan.

Leerstraf 49 CC

Leerstraf 49 CC

Het project Leerstraf 49 CC is nog een pilot in de provincie Utrecht. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jacqueline van der Spek.

Pilot aanpak bromfietsoverlast

Pilot aanpak bromfietsoverlast

Het project pilot aanpak bromfietsoverlast is nog een pilot in de provincie Utrecht. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Jacqueline van der Spek.

Fietsinformatiedag senioren

Contactpersoon ROV-Utrecht: Jacqueline v/d Spek.

Oudere fietsers lopen meer risico in het verkeer dan de 'gemiddelde' fietser. Op de informatiedag krijgen ouderen praktische tips en oefeningen, zodat zij zich zekerder en veiliger op de fiets door het verkeer kunnen bewegen. De opzet van het programma is te vergelijken met de BROEM-cursus en de Scootmobielcursus. De nadruk ligt op het leren opvangen van functiebeperkingen bij lastige en onverwachte verkeerssituaties. Een cursus duurt een hele dag (van 9.00 tot 16.00 uur).

Planning (globaal)	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV- Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager (gemeente of ROV-Utrecht)
September	Gemeente	Gemeente geeft in het verkeersveiligheidsplan aan of zij dit product willen afnemen.	Gemeente
Week 1	Gemeente, , uitvoerder,	Startoverleg gemeente en uitvoerder, doorlopen van planning en taken aan de hand van de checklist startoverleg Fietsinformatiedag (zie bijlage 2 draaiboek fietsersbond).	ROV-Utrecht
Week 1	Gemeente	Datum vastleggen	ROV-Utrecht
Week 1-3	Gemeente in overleg met uitvoerder	Regelen locatie binnen Regelen lunch en koffie/thee Regelen locatie buiten	Gemeente (in 2011 nog 70% vergoeding)
Week 1-3	uitvoerder	Fietsdocenten regelen	ROV-Utrecht
Week 4-6	Gemeente in overleg met uitvoerder	Verzenden uitnodigingen + programma of aanleveren adressen van de vastgestelde groep van 70 plussers Uitnodiging op website gemeente plaatsen Verkeersbesluit nemen / vergunning verlenen voor gebruik buitenruimte (indien nodig) Afspraak in agenda maken met wethouder / ambtenaar verkeer voor deelname aan dag	Gemeente
Week 6	uitvoerder	Melden dag op website met aanmeldingsmogelijkheid	ROV-Utrecht
Week 7	uitvoerder	Informeren lokale afdeling Fietsersbond met verzoek opname op website en/of lokaal blad Informeren VVN/lokale ouderenbonden/welzijnswerk met verzoek opname op website en/of lokaal blad Verzorgen van een informatie/begeleidingsbijeenkomst voor leidsters. Het KDV/PSZ ontvangt na de bijeenkomst de PowerPoint presentatie en een evaluatieformulier (indien van toepassing)	ROV-Utrecht
Week 8	uitvoerder	Verwerken aanmeldingen en sturen van bevestigingsbrieven	ROV-Utrecht
Week 8	uitvoerder	Verzenden van persbericht	ROV-Utrecht
Week 8	uitvoerder	Afspraken maken met:	ROV-Utrecht

Fietsinformatiedag senioren

Planning (globaal)	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV- Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager (gemeente of ROV-Utrecht)
		Opticien; Audicien; MBVO-docent; Fietsenmaker; Politie/wijkagent; Lokale afdeling Fietzersbond	
2 weken voor de bijeenkomst	uitvoerder	Draaiboek doornemen met beheerder van de locatie Praktijkrit plannen i.s.m. de lokale afdeling van de Fietzersbond	ROV-Utrecht
2 weken voor de bijeenkomst	uitvoerder	Bevestigingsbrief sturen aan deelnemers (bijlage 6) Documentatiemappen sturen aan fietsdocent (zie bijlage 7) Certificaten printen en sturen aan fietsdocent Persbericht 1 versturen naar lokale media ter herinnering aan de dag	ROV-Utrecht
1 week voor de bijeenkomst	Gemeente	Informeren wethouder over zijn rol op de dag	Gemeente
1 week voor de bijeenkomst	uitvoerder	Deelnemerslijst aan fietsdocent sturen	ROV-Utrecht
Week van de bijeenkomst	uitvoerder	Uitvoering cursus	vanaf 2012 volledig betaald door ROV-Utrecht
Week van de bijeenkomst	Uitvoerder, gemeente	Wethouder reikt certificaten uit Ambtenaar verkeer aanwezig bij discussie over verkeerssituaties	ROV-Utrecht
1 dag na de bijeenkomst	uitvoerder	Formulieren effectmeting versturen aan Fietzersbond Deelnemerslijst versturen waarop aangekruist is wie er was, eventueel aangevuld met nieuwe deelnemers Kort verslag versturen aan Fietzersbond, met foto's	ROV-Utrecht
2 weken na de bijeenkomst	uitvoerder	Korte terugrapportage aan gemeente en ROV op basis van informatie fietsdocent	ROV-Utrecht
3 weken na de bijeenkomst	uitvoerder	Verwerking formulieren effectmeting, versturen evaluatie en verslag aan gemeente, ROV en fietsdocent	ROV-Utrecht

Bijlage: Uitnodigingsbrief

Geachte mevrouw/mijnheer,

Op <datum> organiseert de gemeente <naam> in samenwerking met de Fietzersbond en het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid (ROV) Utrecht een Fietsinformatiedag speciaal voor 60-plussers.

De fiets is een handig, snel, gezond en sportief vervoermiddel. De fiets is handig om boodschappen te doen, een bezoekje af te leggen of een lekker tochtje te maken in de natuur. De gemeente <naam>, de Fietzersbond en het ROV-Utrecht bieden u deze dag over de fiets voor 30 euro aan.

De elektrische fiets met trapondersteuning krijgt op deze dag extra aandacht. De elektrische fiets, ook wel e-bike genoemd, is niet alleen populair bij senioren, maar ook bij jongeren en bij forenzen. Het wordt wel de fiets van de toekomst genoemd. Op zo'n fiets heb je altijd de wind mee en dat is prettig.

Waar en hoe laat?

Locatie: <naam, adres locatie>

Datum: <datum>

Tijd: 09:00 uur –16:00 uur (inloop vanaf 8:45 uur)

Het programma van de dag is te vinden op de achterzijde van deze brief.

Wij beginnen met koffie en daarna is er een presentatie met dia's over wat er allemaal in het verkeer veranderd is. Dan komt een fietsenmaker iets vertellen over elektrische fietsen en wordt uw fiets gekeurd (u moet die dag dus op uw eigen fiets naar <locatie> komen.) Hierna testen we uw ogen, oren en uw reactievermogen. Ook worden gevaarlijke verkeerssituaties in <naam> besproken, gevolgd door fietsgymnastiek en een lunch.

Na de lunch gaan we uw fietsvaardigheid testen en een korte fietstocht door <naam> rijden.

Aan het eind van de dag krijgt u een certificaat en bieden wij u een drankje aan. In de bijlage vindt u het gedetailleerde programma.

De dag is afwisselend, gezellig en leerzaam.

Met vriendelijke groeten,

namens de gemeente,

<naam wethouder>

namens de Fietzersbond,

<naam coördinator Fietsschool>

Achterzijde: programma invoegen

AANMELDINGSFORMULIER OP APARTE BLADZIJDE <niet dubbelzijdig afdrukken!>

Fietsinformatiedag senioren

Aanmelden en meer informatie op www.fietsersbond.nl/fietsinformatiedagen. Aanmelden kan ook per e-mail, senioren@fietsersbond.nl, per fax 030-2918188 of door het onderstaande strookje te sturen naar: **Fietsersbond, t.a.v. coördinator Fietsschool, Antwoordnummer 4309, 3500 VE Utrecht**. Een postzegel plakken is niet nodig. U ontvangt enkele dagen voor de Fietsinformatiedag een bevestiging van uw deelname.

AANMELDING

Hierbij meld ik mij aan voor de Fietsinformatiedag voor senioren op <datum> in <gemeente>

Naam : .....M/V

Adres : .....

Postcode en woonplaats : .....

Telefoonnummer : .....

Scootmobielcursus

Contactpersoon ROV-Utrecht: Jacqueline v/d Spek. Voor deze groep heeft het ROV-Utrecht een scootmobielcursus ontwikkeld. Doel van de cursus is om het verkeersinzicht van scootmobieliërs te vergroten en de voertuigbeheersing te verbeteren. De cursus wordt uitgevoerd door Veilig Verkeer Nederland en bestaat uit de volgende onderdelen:

1. Een theorieles van een uur.
2. Een praktijkles voertuigbeheersing van een half uur. Deze les vindt plaats op een afgesloten terrein. De rij-instructeur geeft aan maximaal vijf mensen tegelijk les. Op een speciaal parcours leren de cursisten manoeuvreren met de scootmobiel: een trottoir op- en afrijden, afslaan, bochten maken, stoppen, achteruit rijden etc.
3. Een rit op de openbare weg van een half uur, onder begeleiding van de rij-instructeur.
4. Een evaluatiegesprek over de rit.

Globale planning Scootmobielcursus	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV- Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager (gemeente of ROV-Utrecht)
September 2011	Gemeente	Gemeente geeft in het verkeersveiligheidsplan aan of zij dit product willen afnemen.	Gemeente
Week `1	Veilig Verkeer Nederland	Contact tussen Veilig Verkeer Nederland, gemeente en Ouderenbond/Welzijnsorganisatie. Start overleg waarin basisafspraken gemaakt worden over datum, locatie, aantal deelnemers, eigen bijdrage.	ROV-Utrecht
Week 2	Gemeente / Welzijn	Gemeente /Welzijn reserveert een locatie en draagt zorg voor catering.	Gemeente
Week 2	Gemeente	Gemeente vraagt de wethouder aanwezig te zijn bij de cursus.	ROV-Utrecht
Week 2	Veilig Verkeer Nederland	Veilig Verkeer Nederland brengt instructeurs op de hoogte en vraagt naar hun beschikbaarheid.	ROV-Utrecht
Week 2	Veilig Verkeer Nederland	Veilig Verkeer Nederland vraagt de scootmobielleverancier of deze aanwezig wil zijn bij de cursus.	ROV-Utrecht
Week 2	Gemeente	Gemeente verstuurt uitnodiging naar een van te voren bepaald aantal scootmobielgebruikers. Op de website van het ROV-Utrecht staat een concept-uitnodiging, aanmeldformulier, bevestigingsbrief en een concept persbericht.	gemeente
Week 2	Veilig Verkeer Nederland	Veilig Verkeer Nederland plaatst datum van Broemcursus op de Veilig Verkeer Nederland-site.	ROV-Utrecht
Week 2	Gemeente	De gemeente plaatst het persbericht met aanmeldingsmogelijkheid op de lokale gemeentepagina en de gemeentesite.	gemeente
Week 4	Gemeente /Welzijn	Gemeente/Welzijn verzamelt de inschrijvingen.	gemeente
Week 5	Gemeente /Welzijn	Gemeente/Welzijn verstuurt een bevestigingsbrief aan deelnemers.	gemeente
Week 5	Gemeente /Welzijn	Gemeente of Welzijn geeft aantal deelnemers en namen door aan Veilig Verkeer Nederland.	ROV-Utrecht

Scootmobielcursus

Globale planning Scootmobielcursus	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV- Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager (gemeente of ROV-Utrecht)
Week 5	Veilig Verkeer Nederland	Veilig Verkeer Nederland maakt de certificaten.	ROV-Utrecht
Week 5	VVN	Veilig Verkeer Nederland roostert de instructeurs in.	ROV-Utrecht
Week 5	Veilig Verkeer Nederland	Veilig Verkeer Nederland maakt een schema voor een goed verloop van de cursus.	ROV-Utrecht
Week 5	Veilig Verkeer Nederland	Veilig Verkeer Nederland zorgt ervoor dat de materialen aanwezig zijn op de plek van de cursus.	ROV-Utrecht
Week 6	Gemeente/Welzijn	Gemeente of Welzijn zorgt voor de aanwezigheid van fietsen tijdens de cursus.	ROV-Utrecht
Week 6	Veilig Verkeer Nederland	De cursus vindt plaats.	Gemeente
Week 7	Veilig Verkeer Nederland	Veilig Verkeer Nederland verwerkt de evaluatieformulieren en verzorgt de administratieve afhandeling.	ROV-Utrecht

Bijlage 1: Standaard uitnodiging

Geachte heer/mevrouw,

Sinds enige tijd bent u bestuurder van een Scootmobiel. Dit zal een hele verandering voor u zijn. Aan de ene kant bent u meer in staat om u buiten te kunnen verplaatsen, maar aan de andere kant maakt het deelnemen aan het verkeer met de scootmobiel u enigszins onzeker.

Cursus voor meer vertrouwen!

Om u meer zelfvertrouwen te geven in het verkeer, organiseert de gemeente (naam), in samenwerking met Veilig Verkeer Nederland op (dag) (datum) a.s. een scootmobielcursus. De cursus wordt ondersteund door het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid te Utrecht.

Graag nodig ik u hiervoor uit.

De eerste 27 deelnemers die zich voor deze cursus aanmelden, kunnen deze volgen.

Deze scootmobielcursus wordt georganiseerd op
(datum, locatie)

Wat kunt u verwachten?

De cursus bestaat uit een theoriegedeelte, een behendigheidsgedeelte en een rit op de openbare weg. Als u zich nog niet zo vertrouwd voelt met de scootmobiel in het verkeer, is deze cursus echt iets voor u.

Uit ervaring is gebleken dat scootmobielgebruikers na de cursus meer weten over hun positie in het verkeer. Ook wordt manoeuvreren met de scootmobiel aan de orde gesteld. Het tempo van de cursus is rustig en wordt aan uw vaardigheden aangepast. Het is de bedoeling dat u uw eigen scootmobiel meeneemt.

Als u de cursus in de **ochtend** wilt bijwonen is het programma als volgt:

08.45 uur – 09.00 uur	Ontvangst koffie/thee
09.00 uur – 10.00 uur	Uitleg van de verkeersregels voor scootmobielgebruikers
10.00 uur – 11.00 uur	Oefenen met de scootmobiel op een parcours op een afgesloten terrein
11.00 uur – 12.00 uur	Onder begeleiding van een instructeur gaat u in groepsverband het verkeer in
12.00 uur – 12.30 uur	Nabespreking en uitreiking certificaten en theorieboek

Als u de cursus liever in de **middag** bijwoont is het programma als volgt.

12.45 uur – 13.00 uur	Ontvangst koffie/thee
13.00 uur – 14.00 uur	Uitleg van de verkeersregels voor scootmobielgebruikers
14.00 uur – 15.00 uur	Oefenen met de scootmobiel op een parcours op een afgesloten terrein
15.00 uur – 16.00 uur	Onder begeleiding van een instructeur gaat u in groepsverband het verkeer in
16.00 uur – 16.30 uur	Nabespreking en uitreiking certificaten en theorieboek

Tijdens deze dag is er ook een monteur aanwezig van (leverancier). Op uw verzoek kunnen een paar kleine verrichtingen gedaan worden aan uw scootmobiel.

Belangstelling?

Voor deze cursus vragen wij een eigen bijdrage van € (bedrag). (U kunt deze voorafgaand aan de cursus, contant voldoen).

Als u belangstelling heeft voor deze cursus, dan kunt u zich hiervoor opgeven door het aanmeldingsformulier in te vullen en (datum) te sturen aan (organisatie).

Mocht u meer informatie willen hebben of na aanmelding onverhoopt verhinderd zijn, dan kunt u bellen naar Veilig Verkeer Nederland, mw. Betty Mul tel.: 088-524 88 38.

Met vriendelijke groet,

Bijlage 2: Aanmeldformulier

**Aanmeldformulier Scootmobielcursus
(datum) (gemeente) (locatie).**

De heer / mevrouw: _____

Adres: _____

Postcode en Plaats: _____

Telefoonnummer: _____

Geboortedatum (voor vermelding op certificaat) : _____

Ik heb sinds _____ een scootmobiel.

Ik gebruik mijn scootmobiel :

Elke dag

Een paar keer per week

Een paar keer per maand

Zelden

In bezit van rijbewijs A / B / C / D / E
(omcirkelen wat van toepassing is)

Wij verzoeken u dit aanmeldingsformulier voor (datum) terug te sturen aan:
(naam, adres, woonplaats)
(e-mailadres)

U ontvangt van ons een bevestiging

BROEM

Om de kennis en rijvaardigheid van automobilisten van 60 jaar en ouder op te frissen, biedt het ROV-Utrecht een cursus aan. De uitvoering is in handen van Veilig Verkeer Nederland. Contactpersoon ROV-Utrecht: Jacqueline v/d Spek

De cursus bestaat uit drie onderdelen:

1. De cursisten krijgen voorlichting over verkeersregels en verkeerstekens en maken hierover een toets. De veranderingen van het Reglement Verkeersregels en Verkeerstekens 1990 staan hierin centraal.
2. De cursisten volgen een workshop over verkeersinzicht. Onderdeel hiervan is een test van de ogen en van de reactiesnelheid.
3. Tenslotte doen de cursisten een praktijkproef in de eigen auto. Een speciaal opgeleide rij-instructeur rijdt mee, geeft tips en houdt direct na afloop een evaluatiegesprek met de cursist. Zo nodig volgt een advies voor aanvullende theorie- of praktijklessen.

Globale Planning BROEM 2011/2012	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV-Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager (gemeente of ROV-Utrecht)
September 2011	Gemeente/ ROV-Utrecht	Gemeente geeft in het verkeersveiligheidsplan aan of zij dit product willen afnemen.	
Week 1	VVN	Contact tussen Veilig Verkeer Nederland (VVN), gemeente en eventueel Ouderenbond/Welzijnsorganisatie. Startoverleg waarin basisafspraken gemaakt worden over datum, locatie, aantal deelnemers, eigen bijdrage.	ROV-Utrecht
Week 2	ROV-Utrecht, VVN	Indien datum bekend geeft VVN de datum door aan ROV-Utrecht en zij plaatst dit op de website van het ROV-Utrecht.	ROV-Utrecht
Week 2	Gemeente	Gemeente stuurt uitnodiging naar een van te voren bepaald aantal 65-plussers. Op de website van het ROV-Utrecht staat een concept-uitnodiging, aanmeldformulier en een concept persbericht.	
Week 2	Gemeente / Welzijn	Gemeente / Welzijn reserveert een locatie en draagt zorg voor catering.	Gemeente (in 2011 nog 70% vergoeding)
Week 2	Gemeente	Optioneel: gemeente vraagt de wethouder aanwezig te zijn bij de cursus.	ROV-Utrecht
Week 2	VVN	VVN brengt instructeurs op de hoogte en vraagt naar hun beschikbaarheid, vraagt de lokale opticien en audicien of zij hun bijdrage willen leveren aan de cursus en reserveert de reactietester.	ROV-Utrecht
Week 2	VVN	VVN plaatst datum van Broemcursus op de VVN-site.	ROV-Utrecht
Week 2	Gemeente	De gemeente plaatst het persbericht met aanmeldingsmogelijkheid op de lokale gemeentepagina en de gemeentesite.	gemeente

BROEM

Week 4	Gemeente/Welzijn	Gemeente/Welzijn verzamelt de inschrijvingen.	ROV-Utrecht
Week 5	Gemeente/Welzijn	Gemeente/Welzijn verstuurt een bevestigingsbrief aan deelnemers.	ROV-Utrecht
Week 5	Gemeente/Welzijn	Gemeente/Welzijn geeft aantal deelnemers en namen door aan VVN.	ROV-Utrecht
Week 5	VVN	VVN maakt de certificaten.	ROV-Utrecht
Week 5	VVN	VVN roostert de instructeurs in.	ROV-Utrecht
Week 5	VVN	VVN maakt een schema voor een goed verloop van de cursus.	ROV-Utrecht
Week 5	VVN	VVN zorgt ervoor dat de materialen aanwezig zijn op de plek van de cursus.	ROV-Utrecht
Week 6	VVN	De cursus vindt plaats.	Gemeente (in 2011 nog 70% vergoeding) vanaf 2012 volledig betaald door ROV-Utrecht
Week 7	VVN	Veilig Verkeer Nederland verwerkt de evaluatieformulieren en verzorgt de administratieve afhandeling.	ROV-Utrecht

Bijlage 1: Voorbeeld uitnodiging aan 65+ senioren

Op (dag) (datum) wordt er in (plaats) een rijvaardigheidstraining voor senioren georganiseerd, de zogenaamde BROEM dag. Veel automobilisten die net als u zo'n vijfendertig jaar geleden hun rijbewijs hebben gehaald zijn ervaren bestuurders die routinematig aan het verkeer deelnemen. Toch schuilt daarin een sluipend gevaar. Wie op basis van routine en ervaring handelt komt in sommige situaties iets te kort.

Het verkeer wordt intensiever, kruispunten, rotondes ingewikkelder en verkeerssituaties onoverzichtelijker. De juiste kennis van de nieuwe verkeersregels en deze ook op de juiste manier toepassen kan ongelukken voorkomen.

De rijvaardigheidstraining voor senioren wordt georganiseerd door de gemeente (naam), (evt. welzijnsorganisatie) en Veilig Verkeer Nederland en wordt ondersteund door het Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Utrecht. U dient met uw eigen auto te komen en deelname is op eigen risico. Er zijn geen consequenties voor het huidige rijbewijs aan verbonden.

De cursus vindt plaats in (locatie, tijd)

Het programma is als volgt:

08.45 uur   Ontvangst met koffie/thee

09.00 uur   De deelnemers worden in drie groepen ingedeeld:
- Bij één groep wordt de theorie opgefrist
- één groep doet de reactievermogentest en de ogentest
- één groep doet de rijvaardigheidsrit in de eigen auto met een erkend rijinstructeur

± 10.00 uur   De groepen wisselen

± 11.00 uur   De groepen wisselen

± 12.00 uur   Uitreiking certificaten

Als u belangstelling heeft voor deze uitgebreide instructieochtend, dan kunt u zich hiervoor opgeven door het aanmeldingsformulier in te vullen en te retourneren aan (organisatie).

Voor de cursus vragen wij een eigen bijdrage (bedrag). Na afloop krijgt u een theorieboek en een certificaat mee.

Met vriendelijke groet,

BROEM

Bijlage 2: aanmeldingsformulier.

**Aanmeldformulier Broem cursus
(datum) (gemeente) (locatie).**

De heer / mevrouw: _____

Adres: _____

Postcode en Plaats: _____

Telefoonnummer: _____

Geboortedatum (voor vermelding op certificaat) : _____

In bezit van rijbewijs A / B / C / D / E
(omcirkelen wat van toepassing is)

Ik heb mijn rijbewijs sinds _____

U kunt aankruisen waar uw voorkeur naar uit gaat:

- datum, ochtendprogramma of,
- datum, middagprogramma

Wij verzoeken u dit aanmeldingsformulier voor (datum) terug te sturen aan:
(naam, adres, woonplaats)
(e-mailadres)

U ontvangt van ons een bevestiging.

Aanbod op het gebied van voorlichting

Landelijke campagnes BoB (alcohol) en Snelheid

Contactpersoon ROV-Utrecht: Ildikó Joó

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV- Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager (gemeente of ROV-Utrecht)
Week 0		Gemeenten geven aan via verkeersveiligheidsplan of zij de campagnematerialen willen ontvangen.	
Week 1	ROV-Utrecht	Het ROV-Utrecht vraagt de gemeenten hoeveel en indien van toepassing welke materialen zij willen bestellen.	
Week 3	Gemeenten	Het ROV-Utrecht geeft de bestelling door aan de drukker	ROV-Utrecht
Week 10	Drukker	Bestelling wordt verzonden door de drukker naar het ROV-Utrecht	ROV-Utrecht
Week 11	Gemeenten	Het ROV-Utrecht verstuurt de materialen (meestal posters, eventueel flyers) naar de gemeenten	ROV-Utrecht
		Gemeenten zorgen zelf voor plaatsing van de materialen	Gemeente
Week 13	ROV-Utrecht	Het ROV-Utrecht zorgt voor de berichtgeving over de campagne via de eigen website.	ROV-Utrecht

Landelijke campagne Fietsverlichting.

Contactpersoon ROV-Utrecht: Ildikó Joó

N.B. In 2011 verandert de werkwijze door het ministerie, hoe dat precies wordt is nog niet bekend.

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV- Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager (gemeente of ROV-Utrecht)
Week 0	ROV-Utrecht	Gemeenten geven aan via verkeersveiligheidsplan of zij de campagnematerialen willen ontvangen en of ze eventueel extra acties willen (laten) houden.	Gemeente
		De gemeente en het ROV-Utrecht inventariseren of er acties worden geïnitieerd door scholen, politie, belangenorganisaties, wat er voor nodig is.	Gemeente
		Het ROV-Utrecht vraagt de gemeenten hoeveel en indien van toepassing welke materialen zij willen bestellen. Eventueel extra campagnemateriaal bestellen	
		Het ROV-Utrecht geeft de bestelling door aan de drukker	ROV-Utrecht
	ROV-Utrecht	Bestelling wordt verzonden door de drukker naar het ROV-Utrecht	ROV-Utrecht
	ROV-Utrecht	Het ROV-Utrecht verstuurt de materialen (meestal posters, eventueel flyers) naar de gemeenten	ROV-Utrecht
...		Gemeenten zorgen zelf voor plaatsing van de materialen	Gemeente
...	Diverse uitvoerders	Extra acties, afhankelijk van de uitvoerders.	Nog niet duidelijk.
	ROV-Utrecht	Het ROV-Utrecht zorgt voor de berichtgeving over de campagne en eventueel over de acties via de eigen website.	ROV-Utrecht

Voorlichtingsacties 30 en 60km gebieden

Contactpersoon ROV-Utrecht: Ildikó Joó. Uitvoerder: Veilig Verkeer Nederland, projectleider: Hannah Ebbinge, h.ebbinge@vvn.nl, 06 52 590 147

Planning	Wie komt in actie (gemeente, afnemer, uitvoerder, ROV- Utrecht)	Wat moet er gebeuren	Kostendrager
September	gemeente	Gemeenten geven aan via verkeersveiligheidsplan of zij voorlichtingsacties op 30 of 60km gebieden willen laten uitvoeren	
Week 1	Melding buurtbewoner komt binnen via de gemeente, via (Meldpunt) Veilig Verkeer Nederland of ROV-Utrecht, eventueel politie.	Veilig Verkeer Nederland analyseert melding Veilig Verkeer Nederland neemt contact op met buurtbewoner om te adviseren over een evt. voorlichtingsactie	
Week 1	Veilig Verkeer Nederland	Veilig Verkeer Nederland neemt contact op met de betreffende gemeente om melding door te geven en toestemming te vragen voor initiëren actie en evt. financiering materialen	In geval van inzet materialen: Gemeente
Week 3	Veilig Verkeer Nederland ism buurtbewoners	In geval van toestemming van de Gemeente en bereidwilligheid van de buurtbewoner om in actie te komen, adviseert Veilig Verkeer Nederland over het samenbrengen van een groep buurtbewoners die in actie wil komen voor verkeersveiligheid in de buurt. Samenwerkingspartners: de gemeente, politie, welzijnswerk, scholen, een ieder die zich wil inzetten en/of betrokken is bij verkeersveiligheid in de buurt.	
Week 4	Veilig Verkeer Nederland ism buurtbewoners	Onder begeleiding van Veilig Verkeer Nederland stelt een groep buurtbewoners een plan van Aanpak op.	
Week 6	Idem	Aankondigen voorlichtingsactie bij lokale media en ROV-Utrecht a.d.h.v. persbericht en def. plan doorgeven aan de gemeente	
Week 8-10	Buurtbewoners	Voorlichtingsactie uitvoeren, evt. opening mmv wethouder en/of sleutelfiguur uit de wijk	
Week 11	Veilig Verkeer Nederland ism buurtbewoners	Actie evalueren Veilig Verkeer Nederland moedigt buurtbewoners aan om een vervolgactie in te plannen	

NB: de planning kan per voorlichtingsactie verschillen, afhankelijk van behoefte van de buurtbewoners (maatwerk).